

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

B. PROPOSICIONS DE LLEI

Proposició de llei integral, de la Generalitat, per a la igualtat afectiva de persones lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals (LGTBI), i contra la discriminació per orientació sexual o identitat de gènere a la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RE número 88.774, amb correcció d'errades RE número 88.833)

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

La Mesa de les Corts, en la reunió del 30 de juny de 2014, ha acordat admetre a tràmit la Proposició de llei integral, de la Generalitat, per a la igualtat afectiva de persones lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals (LGTBI), i contra la discriminació per orientació sexual o identitat de gènere a la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RE número 88.774, amb correcció d'errades RE número 88.833).

D'acord amb el que disposen els articles 125.2 i 95.1 del RC, se n'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de les Corts* i la comunicació al Consell.

Palau de les Corts
València, 30 de juny de 2014

El president
Juan Gabriel Cotino Ferrer

A LA MESA DE LES CORTS VALENCIANES

Antonio Torres Salvador, síndic del Grup Parlamentari Socialista, d'acord amb l'article 124 i següents de l'RC, presenta la Proposició de llei integral, de la Generalitat, per a la igualtat afectiva de persones lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals (LGTBI), i contra la discriminació per orientació sexual o identitat de gènere a la Comunitat Valenciana.

Corts Valencianes, 16 de juny de 2014
Antonio Torres Salvador

**PROPOSICIÓ DE LLEI INTEGRAL,
DE LA GENERALITAT, PER A LA IGUALTAT
AFECTIVA DE PERSONES LESBIANES,
GAIS, TRANSSEXUALS, BISEXUALS
I INTERSEXUALS (LGTBI), I CONTRA
LA DISCRIMINACIÓ PER ORIENTACIÓ
SEXUAL O IDENTITAT DE GÈNERE
A LA COMUNITAT VALENCIANA**

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'objectiu de la Llei de drets de les persones gais, lesbianes, bisexuals, transsexuals i intersexuals (LGTBI) per a l'eradicació de l'homofòbia, la lesbofòbia i la transfòbia és desenvolupar i garantir els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, intersexuals, dones i homes bisexuals i

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓN

B. PROPOSICIONES DE LEY

Proposición de ley integral, de la Generalitat, para la igualdad afectiva de personas lesbianas, gays, transexuales, bisexuales e intersexuales (LGTBI), y contra la discriminación por orientación sexual o identidad de género en la Comunitat Valenciana, presentada por el Grupo Parlamentario Socialista (RE número 88.774, con corrección de errores RE número 88.833)

PRESIDENCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en su reunión del 30 de junio de 2014, ha acordado admitir a trámite la Proposición de ley integral, de la Generalitat, para la igualdad afectiva de personas lesbianas, gays, transexuales, bisexuales e intersexuales (LGTBI), y contra la discriminación por orientación sexual o identidad de género en la Comunitat Valenciana, presentada por el Grupo Parlamentario Socialista (RE número 88.774, con corrección de errores RE número 88.833).

De acuerdo con lo dispuesto en los artículos 125.2 y 95.1 del RC, se ordena su publicación en el *Butlletí Oficial de les Corts* y su comunicación al Consell.

Palau de les Corts
Valencia, 30 de junio de 2014

El presidente
Juan Gabriel Cotino Ferrer

A LA MESA DE LAS CORTS VALENCIANES

Antonio Torres Salvador, síndico del Grupo Parlamentario Socialista, de acuerdo con el artículo 124 y siguientes del RC, presenta la Proposición de ley integral, de la Generalitat, para la igualdad afectiva de personas lesbianas, gays, transexuales, bisexuales e intersexuales (LGTBI), y contra la discriminación por orientación sexual o identidad de género en la Comunitat Valenciana.

Corts Valencianes, 16 de junio de 2014
Antonio Torres Salvador

**PROPOSICIÓN DE LEY INTEGRAL,
DE LA GENERALITAT, PARA LA IGUALDAD
AFECTIVA DE PERSONAS LESBIANAS,
GAIS, TRANSEXUALES, BISEXUALES
E INTERSEXUALES (LGTBI), Y CONTRA
LA DISCRIMINACIÓN POR ORIENTACIÓN
SEXUAL O IDENTIDAD DE GÉNERO
EN LA COMUNITAT VALENCIANA**

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

El objetivo de la Ley de derechos de las personas gays, lesbianas, bisexuales, transexuales e intersexuales (LGTBI) para la erradicación de la homofobia, la lesbofobia y la transfobia es desarrollar y garantizar los derechos de las personas lesbianas, gays, bisexuales, intersexuales, mujeres

transsexuals (LGTBI), i evitar situacions de discriminació i violència cap a elles, socialment conegudes com homofòbia, lesbofòbia i transfòbia.

Aquesta llei recull la demanda històrica del ric teixit associatiu que ha liderat durant més de trenta anys la reivindicació dels drets d'aquestes persones, qui, en els darrers anys, han assolit un reconeixement social i polític que se'ls havia negat tradicionalment, però que encara s'allunya de la plena normalització.

Aquesta llei respon a unes necessitats de naturalesa social i, per això, recull els drets inherents a les persones. Els nous marcs jurídics, tant autonòmic, estatal com europeu, han fet possible el canvi de visió i d'actitud de la societat cap a les persones LBTBI, canvi que també es deu en gran mesura al treball continu de sensibilització, informació i divulgació d'entitats i d'associacions i de persones. No obstant això, es fan necessàries noves referències que, fonamentades en el respecte i la tolerància, lliguen la relació entre aquestes persones i la resta de la societat.

Així, en primer lloc i a nivell autonòmic, l'article 8 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana diu:

«1. Els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans i ciutadanes espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea i en els instruments internacionals de protecció dels drets humans, individuals i col·lectius, en particular, en la Declaració Universal de Drets Humans, en els Pactes Internacionals de Drets Civils i Polítics i de Drets Econòmics, Socials i Culturals, en la Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals i en la Carta Social Europea.

2. Els poders públics valencians estan vinculats per estos drets i llibertats i vetllaran per la seua protecció i respecte, com també pel compliment dels deures.»

I l'article 10, que:

«1. La Generalitat defensarà i promourà els drets socials dels valencians que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constitueixen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la Comunitat Valenciana.

2. Mitjançant una llei de Les Corts s'elaborarà la Carta de Drets Socials de la Comunitat Valenciana, com a expressió de l'espai cívic de convivència social dels valencians, que contindrà el conjunt de principis, drets i directrius que informen l'actuació pública de la Generalitat en l'àmbit de la política social.

3. En tot cas, l'actuació de la Generalitat se centrarà primordialment en els àmbits següents: defensa integral de la família; els drets de les situacions d'unió legalitzades; protecció específica i tutela social del menor; la no discriminació i drets de les persones amb discapacitat i les seues famílies a la igualtat d'oportunitats, a la integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa o econòmica; l'articulació de polítiques que garantisquen la participació de la joventut en el desenrotllament polític, social, econòmic i cultural; participació i protecció de les persones majors i dels dependents; assistència social a les persones que patisquen marginació, pobresa o exclusió i discriminació social; igualtat de drets d'homes i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; protecció social contra la violència,

y hombres bisexuales y transexuales (LGTBI), y evitar situaciones de discriminación y violencia hacia las mismas, socialmente conocidas como homofobia, lesbofobia y transfobia.

Esta ley recoge la demanda histórica del rico tejido asociativo que ha liderado durante más de treinta años la reivindicación de los derechos de estas personas, quienes, en los últimos años, han alcanzado un reconocimiento social y político que se les había negado tradicionalmente, pero que aún se aleja de la plena normalización.

Esta ley responde a unas necesidades de naturaleza social y, por ello, recoge los derechos inherentes a las personas. Los nuevos marcos jurídicos, tanto autonómico, estatal como europeo, han hecho posible el cambio de visión y de actitud de la sociedad hacia las personas LBTBI, cambio que también se debe en gran medida al trabajo continuo de sensibilización, información y divulgación de entidades y de asociaciones y de personas. No obstante, se hacen necesarias nuevas referencias que, fundamentadas en el respeto y la tolerancia, ligen la relación entre estas personas y el resto de la sociedad.

Así, en primer lugar y a nivel autonómico, el artículo 8 del Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana dice:

«1. Los valencianos y valencianas, en su condición de ciudadanos españoles y europeos, son titulares de los derechos, deberes y libertades reconocidos en la Constitución Española y en el ordenamiento de la Unión Europea y en los instrumentos internacionales de protección de los derechos humanos, individuales y colectivos, en particular, en la Declaración Universal de Derechos Humanos; en los Pactos Internacionales de Derechos Civiles y Políticos y de Derechos Económicos, Sociales y Culturales; en la Convención Europea de Derechos del Hombre y Libertades Fundamentales, y en la Carta Social Europea.

2. Los poderes públicos valencianos están vinculados por estos derechos y libertades y velarán por su protección y respeto, así como por el cumplimiento de los deberes.»

Y el artículo 10, que:

«1. La Generalitat defenderá y promoverá los derechos sociales de los valencianos que representan un ámbito inseparable del respeto de los valores y derechos universales de las personas y que constituyen uno de los fundamentos cívicos del progreso económico, cultural y tecnológico de la Comunitat Valenciana.

2. Mediante una Ley de Les Corts se elaborará la Carta de Derechos Sociales de la Comunitat Valenciana, como expresión del espacio cívico de convivencia social de los valencianos, que contendrá el conjunto de principios, derechos y directrices que informen la actuación pública de la Generalitat en el ámbito de la política social.

3. En todo caso, la actuación de la Generalitat se centrará primordialmente en los siguientes ámbitos: defensa integral de la familia; los derechos de las situaciones de unión legalizadas; protección específica y tutela social del menor; la no discriminación y derechos de las personas con discapacidad y sus familias a la igualdad de oportunidades, a la integración y a la accesibilidad universal en cualquier ámbito de la vida pública, social, educativa o económica; la articulación de políticas que garanticen la participación de la juventud en el desarrollo político, social, económico y cultural; participación y protección de las personas mayores y de los dependientes; asistencia social a las personas que sufran marginación, pobreza o exclusión y discriminación social; igualdad de derechos de hombres y mujeres en todos los ámbitos, en particular en materia de empleo y tra-

especialment de la violència de gènere i actes terroristes; drets i atenció social dels immigrants amb residència a la Comunitat Valenciana.

4. La Generalitat, en el marc de les seues competències i per mitjà de la seua organització jurídica, promourà les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans valencians i dels grups i col·lectius en què s'integren siguen objecte d'una aplicació real i efectiva.»

A nivell de la Comunitat Valenciana, i en l'àmbit de les parelles de fet, per mitjà del Decret 250/1994, de 7 de desembre, es va crear el Registre d'unions de fet formalitzades de la Comunitat Valenciana, que va ser desplegat mitjançant l'Ordre de 15 de febrer de 1995, de la Conselleria d'Administració Pública. Posteriorment, la Llei 1/2001, de 6 d'abril, de la Generalitat, per la qual es regulen les unions de fet, va suposar un pas ferm i decidit del Consell per a donar una solució jurídica adequada a una realitat sociològica indiscutible: l'increment de les unions de fet. Finalment, s'aprovà la Llei 5/2012, de 15 d'octubre, de la Generalitat, d'unions de fet formalitzades de la Comunitat Valenciana.

A nivell estatal, s'han dut a terme jurídicament una sèrie d'iniciatives legislatives, de les quals cal destacar: la Llei 13/2005, d'1 de juliol, per la qual es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contraure matrimoni; la Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida; la Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones; la disposició addicional primera de la Llei 3/2007; la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social, articles 27 a 43, i la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

Finalment, i a nivell europeu, cal esmentar la Resolució de 8 de febrer de 1994 del Parlament Europeu, sobre la igualtat de drets dels homosexuals i de les lesbianes de la Comunitat Europea i sobre la igualtat jurídica i contra la discriminació de lesbianes i gais; la Resolució del Parlament Europeu sobre l'homofòbia a Europa, aprovada el 18 de gener de 2006, i la Directiva 2000/78/EC del Consell d'Europa referent a la no discriminació al lloc de treball. Més recentment, la Resolució del Parlament Europeu de 4 de febrer de 2014, sobre el full de ruta de la Unió Europea contra la homofòbia i la discriminació per motius d'orientació sexual e identitat de gènere.

Aquesta resolució, tenint en compte, entre altres, les directrius per a promoure i protegir el gaudiment de tots els drets humans per les persones lesbianes, gais, bisexuals transsexuals i intersexuals (LGTBI), aprovades pel Consell de la Unió Europea en la seua reunió del 24 de juny de 2013; l'informe, de novembre de 2010, de la Agència dels Drets Fonamentals de la Unió Europea sobre homofòbia, transfòbia i discriminació per raons d'orientació sexual i identitat de gènere, i els resultats de l'estudi sobre les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals a la UE realitzat per la Agència dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (FRA) i publicat el 17 de maig de 2013, i vists, a més a més, el dictamen de la FRA, d'1 de octubre de 2013, sobre la situació en matèria de igualtat a la Unió Europea deu anys després de l'aplicació inicial de les directives relatives a la igualtat, i la seua Resolució, de 24 de maig de 2012, sobre la lluita contra la homofòbia a Europa, demana a la Comissió, als estats membres i a les agències pertinents que treballen conjuntament en pro d'una política global

bajo; protección social contra la violencia, especialmente de la violencia de género y actos terroristas; derechos y atención social de los inmigrantes con residencia en la Comunitat Valenciana.

4. La Generalitat, en el marco de sus competencias y mediante su organización jurídica, promoverá las condiciones necesarias para que los derechos sociales de los ciudadanos valencianos y de los grupos y colectivos en que se integren sean objeto de una aplicación real y efectiva.»

A nivel de la Comunitat Valenciana, y en el ámbito de las parejas de hecho, mediante el Decreto 250/1994, de 7 de diciembre, se creó el Registro de uniones de hecho formalizadas de la Comunitat Valenciana, que fue desarrollado mediante la Orden de 15 de febrero de 1995, de la Conselleria de Administración Pública. Posteriormente, la Ley 1/2001, de 6 de abril, de la Generalitat, por la que se regulan las uniones de hecho, supuso un paso firme y decidido del Consell para dar una solución jurídica adecuada a una realidad sociológica indiscutible: el incremento de las uniones de hecho. Finalmente, se aprobó la Ley 5/2012, de 15 de octubre, de la Generalitat, de uniones de hecho formalizadas de la Comunitat Valenciana.

A nivel estatal, se han llevado a cabo jurídicamente una serie de iniciativas legislativas, de las que hay que destacar: la Ley 13/2005, de 1 de julio, por la que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio; la Ley 14/2006, de 26 de mayo, sobre técnicas de reproducción humana asistida; la Ley 3/2007, de 15 de marzo, reguladora de la rectificación registral de la mención relativa al sexo de las personas; la disposición adicional primera de la Ley 3/2007; la Ley 62/2003, de 30 de diciembre, de medidas fiscales, administrativas y de orden social, artículos 27 a 43, y la Ley orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal.

Finalmente, y a nivel europeo, hay que mencionar la Resolución de 8 de febrero de 1994 del Parlamento Europeo, sobre la igualdad de derechos de los homosexuales y de las lesbianas de la Comunidad Europea y sobre la igualdad jurídica y contra la discriminación de lesbianas y gays; la Resolución del Parlamento Europeo sobre la homofobia en Europa, aprobada el 18 de enero de 2006, y la Directiva 2000/78/EC del Consell de Europa referente a la no discriminación al puesto de trabajo. Más recientemente, la Resolución del Parlamento Europeo de 4 de febrero de 2014, sobre el hoja de ruta de la Unión Europea contra la homofobia y la discriminación por motivos de orientación sexual e identidad de género.

Esta resolución, teniendo en cuenta, entre otras, las directrices para promover y proteger el goce de todos los derechos humanos por las personas lesbianas, gays, bisexuales transexuales e intersexuales (LGTBI), aprobadas por el Consell de la Unió Europea en su reunión del 24 de junio de 2013; el informe, de noviembre de 2010, de la Agencia de los Derechos Fundamentales de la Unió Europea sobre homofobia, transfobia y discriminación por razones de orientación sexual e identidad de género, y los resultados del estudio sobre las personas lesbianas, gays, bisexuales y transexuales en la UE realizado por la Agencia de los Derechos Fundamentales de la Unió Europea (FRA) y publicado el 17 de mayo de 2013, y vistos, además, el dictamen de la FRA, de 1 de octubre de 2013, sobre la situación en materia de igualdad en la Unió Europea diez años después de la aplicación inicial de las directives relativas a la igualdad, y su Resolución, de 24 de mayo de 2012, sobre la lucha contra la homofobia en Europa, pide a la Comisión, a los estados miembros y a las agencias pertinentes que trabajen

plurianual de protecció dels drets fonamentals de les persones LGTBI, a saber: un full de ruta; una estratègia o un pla d'acció que reculla els temes i els objectius que detalla respecte a diferents àrees, com el treball, la sanitat, l'educació, l'accés a bens i serveis, i disposicions específiques pel que fa a les persones transsexuals i intersexuals entre altres.

En aquest sentit es pot afirmar que la no discriminació per motius d'orientació sexual o d'identitat de gènere, que pot afectar a diversos àmbits sensibles de la vida de qualsevol persona, està present en molts preceptes de la legislació i de la normativa que ens envolta. Per això cal tirar endavant aquesta llei de temàtica específica que permetrà ampliar el marc normatiu en l'àmbit LGBT i que de segur que servirà per a aconseguir reduir la discriminació i fomentar en la ciutadania els valors d'igualtat, respecte i tolerància.

L'evolució de drets per a les persones LGTBI ha estat motivada pel canvi de comprensió social respecte a aquesta qüestió, si bé aquest canvi està essent gradual i desigual. Aquesta llei de drets de les persones LGTBI i per a l'eradicació de l'homofòbia, la lesbofòbia i la transfòbia vol regular tot un seguit d'aspectes sobre els quals les estadístiques dels darrers anys demostren la conveniència d'actuar.

Tot i que l'aportació, la recopilació i la sistematització de dades és difícil perquè tot just ara comencen a aparèixer els primers indicadors oficials, les estadístiques amb què comptem donen indicis prou clars que la discriminació per motiu d'orientació sexual o d'identitat de gènere se segueix produint. Però les dades i els indicadors de què es fan pensar que els casos reals són molt superiors als que ens mostren les estadístiques. En aquest sentit, un dels objectius de la llei és regular la recollida de dades estadístiques en l'apartat de «garantia estadística».

Un altre àmbit que regula la llei és el de la formació i sensibilització necessàries de totes les persones professionals que en algun moment de la seua carrera professional s'hagen d'enfrontar a un cas relacionat amb la discriminació per raó d'orientació sexual o identitat de gènere.

En l'àmbit de l'educació es regulen qüestions com ara la incorporació del coneixement de les diversitats afectives i sexuals, tant en els currículums escolars com en els recursos formatius o en la formació de mares i pares.

En l'àmbit de la cultura, del lleure i de l'esport, s'han introduït criteris tan importants com la lluita contra qualsevol tipus de discriminació per raó d'orientació sexual o d'identitat de gènere en les activitats esportives.

La major presència pública de la temàtica LGTBI i la falta de rigor en molts mitjans d'informació fa que la llei plantege la realització de les recomanacions necessàries als mitjans de comunicació audiovisuals perquè no es permeta la difusió de continguts que de manera expressa o subliminal puguin fomentar o justificar l'homofòbia.

En l'àmbit de la salut, la manca de formació i de coneixement de la realitat LGTBI pot portar a conductes poc adequades i sobre les quals cal intervenir. Per això, la llei regula la sensibilització i prevenció necessàries davant del VIH/sida, com també la millora dels protocols mèdics en ginecologia o urologia de cara a l'atenció de lesbianes i gais, i els tractaments associats a la transsexualitat, entre altres mesures.

conjuntamente en pro de una política global plurianual de protección de los derechos fundamentales de las personas LGTBI, a saber: una hoja de ruta; una estrategia o un plan de acción que recoja los temas y los objetivos que detalla con respecto a diferentes áreas, como el trabajo, la sanidad, la educación, el acceso a bienes y servicios, y disposiciones específicas por lo que respecta a las personas transexuales e intersexuales entre otras.

En este sentido se puede afirmar que la no discriminación por motivos de orientación sexual o de identidad de género, que puede afectar a varios ámbitos sensibles de la vida de cualquier persona, está presente en muchos preceptos de la legislación y de la normativa que nos rodea. Por eso hay que llevar adelante esta ley de temática específica que permitirá ampliar el marco normativo en el ámbito LGBT y que a buen seguro que servirá para conseguir reducir la discriminación y fomentar en la ciudadanía los valores de igualdad, respeto y tolerancia.

La evolución de derechos para las personas LGTBI ha venido motivada por el cambio de comprensión social con respecto a esta cuestión, si bien este cambio está siendo gradual y desigual. La presente ley de derechos de las personas LGTBI y para la erradicación de la homofobia, la lesbofobia y la transfobia quiere regular toda una serie de aspectos sobre los que las estadísticas de los últimos años demuestran la conveniencia de actuar.

Aunque la aportación, recopilación y sistematización de datos es difícil porque apenas ahora empiezan a aparecer los primeros indicadores oficiales, las estadísticas con las que contamos dan indicios bastante claros de que la discriminación por motivo de orientación sexual o de identidad de género se sigue produciendo. Pero los datos e indicadores de los que se dispone llevan a pensar que los casos reales son muy superiores a los que nos muestran las estadísticas. En este sentido, uno de los objetivos de la ley es regular la recogida de datos estadísticos en su apartado de «garantía estadística».

Otro ámbito que regula la ley es el de la necesaria formación y sensibilización de todas las personas profesionales que en algún momento de su carrera profesional se tengan que enfrentar a un caso relacionado con la discriminación por razón de orientación sexual o identidad de género.

En el ámbito de la educación se regulan cuestiones como la incorporación del conocimiento de las diversidades afectivas y sexuales, tanto en los currículos escolares como en los recursos formativos o en la formación de madres y padres.

En el ámbito de la cultura, del ocio y del deporte, se han introducido criterios tan importantes como la lucha contra cualquier tipo de discriminación por razón de orientación sexual o de identidad de género en las actividades deportivas.

La mayor presencia pública de la temática LGTBI y la falta de rigor en muchos medios de información hace que la ley planteé la realización de las recomendaciones necesarias a los medios de comunicación audiovisuales para que no se permita la difusión de contenidos que de manera expressa o subliminal puedan fomentar o justificar la homofobia.

En el ámbito de la salud, la falta de formación y de conocimiento de la realidad LGTBI puede llevar a conductas poco adecuadas y sobre las que hay que intervenir. Por ello, la ley regula la necesaria sensibilización y prevención ante el VIH/sida, así como la mejora de los protocolos médicos en ginecología o urología de cara a la atención de lesbianas y gays, y los tratamientos asociados a la transsexualidad, entre otras medidas.

Els serveis socials són una altra de les qüestions que es regulen en aquesta normativa, tant pel que fa a vehicular les mesures eficaces per a eliminar les formes de discriminació per raó d'orientació sexual o d'identitat de gènere que pateixen determinats col·lectius (persones nouvingudes, persones discapacitades, etc.) com pel que fa al foment dels equipaments socials per a les persones lesbianes, gais, bisexuals o transsexuals. En aquest sentit, la formació i sensibilització dels professionals que treballen en els equips socials és una qüestió clau que també regula la norma.

Pel que fa a la realitat familiar, la norma pretén igualar les condicions de les parelles homosexuals amb les de les heterosexuales en tots els àmbits, ja siga en el consentiment de substitució, en la normativa sanitària, en els tràmits i gestions relatives a la identificació i disposició del cadàver o en l'accés a les ajudes per reproducció assistida.

Així mateix, també són objecte de regulació l'externalització de les polítiques LGTBI de la Generalitat i l'impuls de la Comunitat Valenciana com a país obert i respectuós amb la diversitat sexual i afectiva.

La norma estableix un apartat específic dedicat a les persones transsexuals, atesa la mancança de drets que ha patit històricament aquest col·lectiu, tant pel que fa al tractament mèdic com a l'accés al mercat laboral, a l'educació, etc.

Altres aspectes regulats en aquest text són el dret d'admissió, el dret a l'atenció i la reparació, la garantia institucional, l'establiment d'un servei integral i el règim d'infraccions i sancions.

La posada en marxa i l'avaluació positiva de les polítiques i dels drets de les persones LGTBI portades a terme fins ara al nostre país fan necessari que, front a la seua vulneració, es dispose d'una cobertura legal que les assegure, les faça perdurables i les protegezca. La manera de fer-ho i assegurar que aquest avanç en la consecució dels drets siga perdurable és dotant el país d'una llei que protegezca els drets d'aquestes persones. Les actuacions innovadores que està duent a terme aquest govern necessiten una llei que desenvolupe aquestes actuacions, les empare i evite així qualsevol ombra d'inseguret jurídica.

Aquesta llei vol avançar, doncs, en el reconeixement dels drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i intersexuals en tres sentits: cobrint el buit normatiu que ha provocat que els drets i llibertats de les persones LGTBI hagen estat afectats al llarg dels anys; garantir el desenvolupament bàsic de les competències que hi té la Generalitat, i donar compliment a la legislació existent en matèria de drets i deures de les persones, tant a nivell autonòmic com estatal i europeu.

TÍTOL PRELIMINAR

DISPOSICIONS GENERALS

Objecte, finalitats i àmbits d'aplicació de la llei

Article 1

Objecte de la llei

1. Aquesta llei té per objecte garantir i promoure el dret a la igualtat i no discriminació per raó d'orientació sexual, opció sexual o identitat de gènere, en desenvolupament dels articles 9.2 i 14 de la Constitució espanyola, com també de l'article 8 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana.

Los servicios sociales son otra las cuestiones que se regulan en esta normativa, tanto por lo que respecta a vehicular las medidas eficaces para eliminar las formas de discriminación por razón de orientación sexual o de identidad de género que sufren determinados colectivos (personas recién llegadas, personas discapacitadas, etc.) como por lo que respecta al fomento de los equipamientos sociales para las personas lesbianas, gays, bisexuales o transexuales. En este sentido, la formación y sensibilización de los profesionales que trabajan en los equipos sociales es una cuestión clave que también regula la norma.

Por lo que respecta a la realidad familiar, la norma pretende igualar las condiciones de las parejas homosexuales con las de las heterosexuales en todos los ámbitos, ya sea en el consentimiento de sustitución, en la normativa sanitaria, en los trámites y gestiones relativas a la identificación y disposición del cadáver o en el acceso a las ayudas por reproducción asistida.

Asimismo, también son objeto de regulación la externalización de las políticas LGTBI de la Generalitat y el impulso de la Comunitat Valenciana como país abierto y respetuoso con la diversidad sexual y afectiva.

La norma contempla un apartado específico dedicado a las personas transexuales, dada la falta de derechos que ha sufrido históricamente este colectivo, tanto por lo que respecta al tratamiento médico como el acceso al mercado laboral, a la educación, etc.

Otros aspectos regulados en este texto son el derecho de admisión, el derecho a la atención y reparación, la garantía institucional, el establecimiento de un servicio integral y el régimen de infracciones y sanciones.

La puesta en marcha y la evaluación positiva de las políticas y de los derechos de las personas LGTBI llevadas a cabo hasta ahora en nuestro país hacen necesario que, frente a su vulneración, se disponga de una cobertura legal que las asegure, las haga perdurables y las proteja. La manera de hacerlo y asegurar que este avance en la consecución de los derechos sea perdurable es dotando al país de una ley que proteja los derechos de estas personas. Las actuaciones innovadoras que está llevando a cabo este gobierno necesitan de una ley que desarrolle estas actuaciones, las ampare y evite así cualquier sombra de inseguridad jurídica.

Esta ley quiere avanzar, pues, en el reconocimiento de los derechos de las personas lesbianas, gays, bisexuales, transexuales e intersexuales en tres sentidos: cubriendo el vacío normativo que ha provocado que los derechos y libertades de las personas LGTBI se hayan visto afectados a lo largo de los años; garantizar el desarrollo básico de las competencias que tiene la Generalitat al respecto, y dar cumplimiento a la legislación existente en materia de derechos y deberes de las personas, tanto a nivel autonómico como estatal y europeo.

TÍTULO PRELIMINAR

DISPOSICIONES GENERALES

Objeto, finalidades y ámbitos de aplicación de la ley

Artículo 1

Objeto de la ley

1. La presente ley tiene por objeto garantizar y promover el derecho a la igualdad y no discriminación por razón de orientación sexual, opción sexual o identidad de género, en desarrollo de los artículos 9.2 y 14 de la Constitución española, así como del artículo 8 del Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana.

2. Als efectes, la llei regula drets i obligacions de les persones, físiques o jurídiques, públiques o privades; estableix principis d'actuació dels poders públics, i preveu mesures destinades a prevenir, eliminar i corregir tota forma de discriminació en els sectors públic i privat sobre els quals els poders públics de la Comunitat Valenciana tenen competències.

Article 2

Finalitat

Aquesta llei té com a finalitat promoure les condicions per tal que els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i intersexuals (LGTBI), com també dels grups dins els quals s'integren, siguen reals i efectius; facilitar la seua participació i representació en tots els àmbits de la vida social, i remoure els estereotips que afecten negativament la seua percepció.

Article 3

Àmbit d'aplicació i garantia dels drets

1. Es reconeix el dret a la igualtat i no discriminació per raó d'orientació sexual, opció sexual o identitat de gènere.

2. Les obligacions establertes en aquesta llei seran aplicables a totes les administracions públiques i als organismes i entitats que en depenen. També ho seran a les persones físiques o jurídiques de caràcter privat que residisquen, es troben o actuen al territori de la Comunitat Valenciana, siga quina siga la seua edat, nacionalitat o situació administrativa i personal, domicili o residència, en els termes i l'abast que s'estableixen en aquesta llei i en la resta de l'ordenament jurídic.

TÍTOL I

Dret a la igualtat de tracte i no discriminació

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 4

El dret a la igualtat de tracte i no discriminació

1. El dret protegit per aquesta llei implica l'absència de tota discriminació per raó de les causes previstes en l'article 2.1 d'aquesta llei. En conseqüència, queda prohibida tota disposició, conducta, acte, criteri o pràctica que atempte contra ell. Es consideren vulneracions d'aquest dret la discriminació, directa o indirecta, per associació i per error; la discriminació múltiple; la denegació d'ajusts raonables; l'assetjament; la inducció, ordre o instrucció de discriminar; les represàlies, o l'incompliment de les mesures d'acció positiva derivades d'obligacions normatives o convencionals.

Article 5

Discriminació directa i indirecta

1. La discriminació directa és la situació en què es troba una persona LGTBI o grup en què s'integra que siga, haja estat o poguera ser tractada de manera menys favorable que unes altres en situació anàloga o comparable per raó de les causes previstes en l'article 2.1.

2. A los efectos, la ley regula derechos y obligaciones de las personas, físicas o jurídicas, públicas o privadas; establece principios de actuación de los poderes públicos, y prevé medidas destinadas a prevenir, eliminar y corregir toda forma de discriminación en los sectores público y privado sobre los que los poderes públicos de la Comunitat Valenciana tienen competencias.

Artículo 2

Finalidad

Esta ley tiene como finalidad promover las condiciones para que los derechos de las personas lesbianas, gays, bisexuales, transexuales e intersexuales (LGTBI), así como de los grupos dentro de los cuales se integran, sean reales y efectivos, facilitando su participación y representación en todos los ámbitos de la vida social, y remover los estereotipos que afectan negativamente a su percepción.

Artículo 3

Ámbito de aplicación y garantía de los derechos

1. Se reconoce el derecho a la igualdad y no discriminación por razón de orientación sexual, opción sexual o identidad de género.

2. Las obligaciones establecidas en la presente ley serán aplicables a todas las administraciones públicas y a los organismos y entidades de ellas dependientes. También lo serán a las personas físicas o jurídicas de carácter privado que residan, se encuentren o actúen en el territorio de la Comunitat Valenciana, cualquiera que sea su edad, nacionalidad o situación administrativa y personal, domicilio o residencia, en los términos y alcance que se contemplan en la presente ley y en el resto del ordenamiento jurídico.

TÍTULO I

Derecho a la igualdad de trato y no discriminación

CAPÍTULO I

Disposiciones generales

Artículo 4

El derecho a la igualdad de trato y no discriminación

1. El derecho protegido por la presente ley implica la ausencia de toda discriminación por razón de las causas previstas en el artículo 2.1 de esta ley. En consecuencia, queda prohibida toda disposición, conducta, acto, criterio o práctica que atente contra el mismo. Se consideran vulneraciones de este derecho la discriminación, directa o indirecta, por asociación y por error; la discriminación múltiple; la denegación de ajustes razonables; el acoso; la inducción, orden o instrucción de discriminar; las represalias, o el incumplimiento de las medidas de acción positiva derivadas de obligaciones normativas o convencionales.

Artículo 5

Discriminación directa e indirecta

1. La discriminación directa es la situación en la que se encuentra una persona LGTBI o grupo en el que se integra que sea, haya sido o pudiera ser tratada de manera menos favorable que otras en situación análoga o comparable por razón de las causas previstas en el artículo 2.1.

2. La discriminació indirecta es produeix quan una disposició, criteri o pràctica aparentment neutres ocasiona o pot ocasionar a una o diverses persones LGTBI un desavantatge particular pel que fa a altres per raó de les causes previstes en l'article 2 punt 1.

Article 6

Discriminació per associació i discriminació per error

1. Hi ha discriminació per associació quan una persona o grup en què s'integra, a causa de la seua relació amb una altra sobre la qual concórrega alguna de les causes previstes en l'apartat punt 1 de l'article 2 d'aquesta llei, és objecte d'un tracte discriminatori.

2. La discriminació per error és aquella que es funda en una apreciació incorrecta sobre les característiques de la persona o persones discriminades.

Article 7

Discriminació múltiple

1. Es produeix discriminació múltiple quan concorren o interactuen diverses causes de les previstes en aquesta llei, i generen una forma específica de discriminació.

2. En els supòsits de discriminació múltiple, la justificació de la diferència de tracte, en els termes de l'article 4.2, ha de donar-se en relació amb cadascuna de les seues causes.

3. Igualment, en els supòsits de discriminació múltiple, les mesures d'acció positiva establertes en l'article 11 d'aquesta llei hauran d'atendre la concurrència de les diferents causes de discriminació.

Article 8

Assetjament discriminatori

Constitueix assetjament, a l'efecte d'aquesta llei, qualsevol conducta realitzada en funció d'alguna de les causes de discriminació que s'hi preveuen, amb l'objectiu o la conseqüència d'atemptar contra la dignitat d'una persona o grup en què s'integra i de crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

Article 9

Inducció, ordre o instrucció de discriminar

És discriminatòria tota inducció, ordre o instrucció de discriminar per qualsevol de les causes establertes en aquesta llei.

Article 10

Represàlies

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per represàlia qualsevol tracte advers o conseqüència negativa que pugui patir una persona o grup en què s'integra per intervenir, participar o col·laborar en un procediment administratiu o procés judicial destinat a impedir o fer cessar una situació discriminatòria, o per haver presentat una queixa, reclamació, denúncia, demanda o recurs de qualsevol tipus amb el mateix objecte.

Queden exclosos del que es disposa en el paràgraf anterior els supòsits que puguen ser constitutius d'il·lícit penal.

2. La discriminación indirecta se produce cuando una disposición, criterio o práctica aparentemente neutros ocasiona o puede ocasionar a una o varias personas LGTBI un desventaja particular por lo que respecta a otras por razón de las causas previstas en el artículo 2 punto 1.

Artículo 6

Discriminación por asociación y discriminación por error

1. Existe discriminación por asociación cuando una persona o grupo en el que se integra, a causa de su relación con otra sobre la que concorra alguna de las causas previstas en el apartado punto 1 del artículo 2 de esta ley, es objeto de un trato discriminatorio.

2. La discriminación por error es aquella que se funda en una apreciación incorrecta sobre las características de la persona o personas discriminadas.

Artículo 7

Discriminación múltiple

1. Se produce discriminación múltiple cuando concurren o interactúan varias causas de las previstas en esta ley, generando una forma específica de discriminación.

2. En los supuestos de discriminación múltiple, la justificación de la diferencia de trato, en los términos del artículo 4.2, ha de darse en relación con cada una de sus causas.

3. Igualmente, en los supuestos de discriminación múltiple, las medidas de acción positiva contempladas en el artículo 11 de esta ley deberán atender a la concurrència de las diferentes causas de discriminación.

Artículo 8

Acoso discriminatorio

Constituye acoso, al efecto de esta ley, cualquier conducta realizada en función de alguna de las causas de discriminación previstas en la misma, con el objetivo o la consecuencia de atentar contra la dignidad de una persona o grupo en el que se integra y de crear un entorno intimidador, hostil, degradante, humillante u ofensivo.

Artículo 9

Inducción, orden o instrucción de discriminar

Es discriminatoria toda inducción, orden o instrucción de discriminar por cualquiera de las causas establecidas en esta ley.

Artículo 10

Represalias

A los efectos de esta ley, se entiende por represalia cualquier trato adverso o consecuencia negativa que pueda sufrir una persona o grupo en el que se integra por intervenir, participar o colaborar en un procedimiento administrativo o proceso judicial destinado a impedir o hacer cesar una situación discriminatoria, o por haber presentado una queja, reclamación, denuncia, demanda o recurso de cualquier tipo con el mismo objeto.

Quedan excluidos de dispuesto en el párrafo anterior los supuestos que pudieran ser constitutivos de ilícito penal.

CAPÍTOL II
Principis orientadors de l'actuació
dels poders públics

Article 11*Mesures d'acció positiva*

Es consideren accions positives les diferències de tracte orientades a prevenir, eliminar i, si escau, compensar qualsevol forma de discriminació en la seua dimensió col·lectiva o social. Aquestes mesures seran aplicables mentre subsistescuen les situacions de discriminació que les justifiquen i hauran de ser raonables i proporcionades en relació amb els mitjans per a desenvolupar-les i els objectius que persegueixen.

Article 12*Clàusula general antidiscriminària*

Les administracions públiques i la Sindicatura de Greuges han de vetllar pel dret a la no discriminació amb independència de l'orientació sexual, l'opció sexual o la identitat de gènere de la persona o del grup familiar a què aquesta pertanya.

El dret a la no discriminació serà un principi informador de tot l'ordenament jurídic valencià, de l'actuació administrativa i de la pràctica judicial, i vincula tant els poders públics com els particulars.

CAPÍTOL III
Principis orientadors de l'actuació
dels poders públics

Article 13*Principis orientadors de l'actuació
dels poders públics*

a) Els drets de les persones LGTBI són part integrant dels drets humans universals.

b) L'establiment de mesures d'abast integral i transversal.

c) La intervenció dels poders públics de la Comunitat Valenciana abastarà la sensibilització, la prevenció, la detecció, l'atenció, la recuperació i la reparació.

d) L'increment de la visibilitat, la participació i la representació, com també la seua realitat i les seues necessitats específiques tant dins de l'àmbit públic com del privat.

e) Els matrimonis, com també les parelles legalment constituïdes de persones LGTBI, són família a tots els efectes, en el dret valencià tant públic com privat, en la pràctica judicial i administrativa i en les actuacions dels poders públics.

f) L'establiment de mesures que s'adeqüen a la diversitat de circumstàncies en què es troben les persones LGTBI, tenint present les interaccions de l'homosexualitat, la bisexualitat i la transsexualitat amb d'altres desigualtats que provoquen discriminacions.

g) La cooperació interadministrativa.

h) La formació especialitzada i la deguda capacitació de tots els professionals.

i) L'establiment de mesures de foment de les entitats de persones LGTBI, com també de grups de recerca sobre la

CAPÍTULO II
Principios orientadores de la actuación
de los poderes públicos

Artículo 11*Medidas de acción positiva*

Se consideran acciones positivas las diferencias de trato orientadas a prevenir, eliminar y, en su caso, compensar cualquier forma de discriminación en su dimensión colectiva o social. Tales medidas serán aplicables en tanto subsistan las situaciones de discriminación que las justifican y deberán ser razonables y proporcionadas en relación con los medios para su desarrollo y los objetivos que persigan.

Artículo 12*Cláusula general antidiscriminatoria*

Las administraciones públicas y la Sindicatura de Greuges deben velar por el derecho a la no discriminación con independencia de la orientación sexual, la opción sexual o la identidad de género de la persona o del grupo familiar al que esta pertenezca.

El derecho a la no discriminación será un principio informador de todo el ordenamiento jurídico valenciano, de la actuación administrativa y de la práctica judicial, y vincula tanto a los poderes públicos como a los particulares.

CAPÍTULO III
Principios orientadores de la actuación
de los poderes públicos

Artículo 13*Principios orientadores de la actuación
de los poderes públicos*

a) Los derechos de las personas LGTBI son parte integrante de los derechos humanos universales.

b) El establecimiento de medidas de alcance integral y transversal.

c) La intervención de los poderes públicos de la Comunitat Valenciana alcanzará a la sensibilización, la prevención, la detección, la atención, la recuperación y la reparación.

d) El incremento de la visibilidad, la participación y la representación, así como su realidad y sus necesidades específicas tanto dentro del ámbito público como del privado.

e) Los matrimonios, así como las parejas legalmente constituídas de personas LGTBI, son familia a todos los efectos, en el derecho valenciano tanto público como privado, en la práctica judicial y administrativa y en las actuaciones de los poderes públicos.

f) El establecimiento de medidas que se adecuen a la diversidad de circunstancias en las que se encuentran las personas LGTBI, teniendo presente las interacciones de la homosexualidad, la bisexualidad y la transexualidad con otras desigualdades que provoquen discriminaciones.

g) La cooperación interadministrativa.

h) La formación especializada y la debida capacitación de todos los profesionales.

i) El establecimiento de medidas de fomento de las entidades de personas LGTBI, así como de grupos de investi-

diversitat sexual i afectiva per a dur a terme programes i activitats encaminades a eradicar la discriminació i la violència en aquest àmbit.

j) L'establiment de línies de suport a favor d'iniciatives del món associatiu, privat i institucional.

k) La potenciació de les clàusules socials en la contractació pública en aquells casos en què hi ha una especial estigmatització social atès que no és el mateix fomentar la discriminació positiva en l'àmbit laboral cap a persones transsexuals o persones VIH+ que cap a la resta de població LGTBI.

TITOL II
POLITQUES PÚBLIQUES
PER A PROMOURE LA IGUALTAT EFECTIVA
DE LES PERSONES LGTBI

CAPÍTOL I
Professionals que actuen en àmbits sensibles

Article 14

Formació i sensibilització

1. Les administracions públiques valencianes han de garantir la formació i la sensibilització adequada de totes les persones professionals que treballen en la prevenció, la detecció, l'atenció, l'assistència i la recuperació en els àmbits de la salut, educació, laboral, serveis socials, en l'àmbit de la justícia i cossos de seguretat, en esport i el lleure i en la comunicació.

Article 15

Deure d'intervenció

1. Els professionals que treballen en els àmbits de la salut, l'educació, laboral, els serveis socials i els cossos de seguretat, en tenir coneixement d'una situació de risc o una sospita fonamentada de discriminació o violència per raons de diversitat sexual i afectiva o per qüestió d'identitat de gènere, ho hauran de comunicar al Ministeri Fiscal i als cossos i forces de seguretat.

2. A aquests efectes s'elaborarà un protocol específic d'actuació.

CAPÍTOL II
Sectors d'intervenció

Article 16

Dret a la igualtat de tracte i no discriminació en l'ocupació i el treball per compte aliè

El departament competent en matèria laboral ha de tenir en compte la diversitat sexual i d'identitat de gènere de les persones, i també el dret de les persones a no ser discriminades per raó d'orientació sexual, d'opció sexual o d'identitat de gènere dins de totes les seues polítiques.

També es requereix la realització de plans de diversitat, com també el paper central dels sindicats en la prevenció de la discriminació i el foment de la igualtat en l'àmbit laboral.

gación sobre la diversidad sexual y afectiva para llevar a cabo programas y actividades encaminadas a erradicar la discriminación y la violencia en este ámbito.

j) El establecimiento de líneas de apoyo a favor de iniciativas del mundo asociativo, privado e institucional.

k) La potenciació de las cláusulas sociales en la contratación pública en aquellos casos en los que hay una especial estigmatización social dado que no es lo mismo fomentar la discriminación positiva en el ámbito laboral hacia personas transexuales o personas VIH+ que hacia el resto de población LGTBI.

TÍTULO II
POLÍTICAS PÚBLICAS
PARA PROMOVER LA IGUALDAD EFECTIVA
DE LAS PERSONAS LGTBI

CAPÍTULO I
Profesionales que actúan en ámbitos sensibles

Artículo 14

Formación y sensibilización

1. Las administraciones públicas valencianas deben garantizar la formación y la sensibilización adecuada de todas las personas profesionales que trabajan en la prevención, detección, atención, asistencia y recuperación en los ámbitos de la salud, educación, laboral, servicios sociales, en el ámbito de la justicia y cuerpos de seguridad, en deporte y en la comunicación.

Artículo 15

Deber de intervención

1. Los profesionales que trabajan en los ámbitos de la salud, educación, laboral, servicios sociales y cuerpos de seguridad, al tener conocimiento de una situación de riesgo o una sospecha fundamentada de discriminación o violencia por razones de diversidad sexual y afectiva o por cuestión de identidad de género, lo deberán comunicar al Ministerio Fiscal y a los cuerpos y fuerzas de seguridad.

2. A estos efectos se elaborará un protocolo específico de actuación.

CAPÍTULO II
Sector de intervención

Artículo 16

Derecho a la igualdad de trato y no discriminación en el empleo y el trabajo por cuenta ajena

El departamento competente en materia laboral debe tener en cuenta la diversidad sexual y de identidad de género de las personas, así como el derecho de las personas a no ser discriminadas por razón de orientación sexual, de opción sexual o de identidad de género dentro de todas sus políticas.

También se requiere la realización de planes de diversidad, así como el papel central de los sindicatos en la prevención de la discriminación y el fomento de la igualdad en el ámbito laboral.

Article 17*Implantació de mesures per a l'ocupació*

En qualsevol cas, el departament competent en matèria laboral ha de dur a terme les actuacions següents:

a) Promoure les mesures necessàries per tal de garantir d'una manera real i efectiva la no discriminació per raó d'orientació sexual en la contractació de les condicions de treball i ocupació del personal, tant funcional com laboral.

b) Implantar progressivament índexs d'igualtat que tinguin en compte la realitat LGTBI dins del sector públic i fomentar la seua implantació dins del sector privat.

c) Desplegar estratègies per a la inserció laboral de les persones transsexuals.

d) Possibilitar la conciliació de la vida laboral i personal a les famílies formades per persones LGTBI a tots els efectes.

e) Vetllar per tal que no hi haja discriminació de les persones LGTBI en l'àmbit laboral, dotar les persones responsables de la inspecció de treball de la formació adequada i incloure en la formació del personal encarregat dels riscos laborals continguts relacionats amb els riscos que en el treball poden patir les persones LGTBI.

f) Dissenyar estratègies de difusió i sensibilització per al canvi cultural, incorporant en els plans i programes de formació el coneixement de la diversitat afectiva sexual i de gènere, i impartint sessions formatives i informatives als responsables de la inspecció laboral per a la comprensió i acceptació de la diversitat afectiva i sexual.

g) Impulsar espais de participació i interlocució, promoure campanyes específiques de caràcter divulgatiu, si escau, en col·laboració amb les associacions LGTBI i els agents socials corresponents.

h) Els serveis públics d'ocupació, les seues entitats col·laboradores i les agències de col·locació autoritzades hauran de vetllar específicament pel respecte del dret a la igualtat de tracte i no discriminació en l'accés a l'ocupació.

La Inspecció de Treball i Seguretat Social, en els termes prevists en la normativa aplicable, vetllarà particularment pel respecte del dret a la igualtat de tracte i no discriminació en l'accés a l'ocupació i en les condicions de treball.

i) Adaptar i millorar la capacitat de resposta dels serveis d'inserció laboral públics, incorporar a totes les noves convocatòries de subvenció criteris d'igualtat d'oportunitats, incentivar les forces sindicals i empresarials a la realització de campanyes divulgatives, promoure que en els espais de diàleg social s'impulsen mesures inclusives i clàusules antidiscriminatòries i impulsar l'adopció per part de les empreses de codis de conducta i protocols d'actuació per a la igualtat d'oportunitats i la no discriminació de les persones LGTBI.

j) Sense perjudici de la llibertat de les parts per a determinar el contingut dels convenis col·lectius, la negociació col·lectiva no podrà establir limitacions, segregacions o exclusions per a l'accés a l'ocupació, inclosos els criteris de selecció, en la formació per a l'ocupació, en la promoció professional, en la retribució, en la jornada i altres condicions de treball, com també en la suspensió, l'acomiadament o altres causes d'extinció del contracte de treball, per les causes previstes en aquesta llei. Els poders públics fomentaran el diàleg amb els interlocutors socials a fi de promoure l'existència de codis de conducta i bones pràctiques

k) D'acord amb el que es disposa en aquesta llei i en la legislació laboral, mitjançant la negociació col·lectiva es

Artículo 17*Implantación de medidas para el empleo*

En cualquier caso, el departamento competente en materia laboral debe llevar a cabo las siguientes actuaciones:

a) Promover las medidas necesarias para garantizar de una manera real y efectiva la no discriminación por razón de orientación sexual en la contratación de las condiciones de trabajo y empleo de su personal, tanto funcional como laboral.

b) Implantar progresivamente índices de igualdad que tengan en cuenta la realidad LGTBI dentro del sector público y fomentar su implantación dentro del sector privado.

c) Desplegar estrategias para la inserción laboral de las personas transexuales.

d) Posibilitar la conciliación de la vida laboral y personal a las familias formadas por personas LGTBI a todos los efectos.

e) Velar para que no haya discriminación de las personas LGTBI en el ámbito laboral, dotando a las personas responsables de la inspección de trabajo de la formación adecuada, e incluyendo en la formación del personal encargado de los riesgos laborales contenidos relacionados con los riesgos que en el trabajo pueden sufrir las personas LGTBI.

f) Diseñar estrategias de difusión y sensibilización para el cambio cultural, incorporando en los planes y programas de formación el conocimiento de la diversidad afectiva sexual y de género, e impartiendo sesiones formativas e informativas a los responsables de la inspección laboral para la comprensión y aceptación de la diversidad afectiva y sexual.

g) Impulsar espacios de participación e interlocución, promover campañas específicas de carácter divulgativo, si procede, en colaboración con las asociaciones LGTBI y los agentes sociales correspondientes.

h) Los servicios públicos de empleo, sus entidades colaboradoras y las agencias de empleo autorizadas deberán velar específicamente por el respecto del derecho a la igualdad de trato y no discriminación en el acceso al empleo.

La Inspección de Trabajo y Seguridad Social, en los términos previstos en la normativa aplicable, velará particularmente por el respecto del derecho a la igualdad de trato y no discriminación en el acceso al empleo y en las condiciones de trabajo.

i) Adaptar y mejorar la capacidad de respuesta de los servicios de inserción laboral públicos, incorporar a todas las nuevas convocatorias de subvención criterios de igualdad de oportunidades, incentivar a las fuerzas sindicales y empresariales a la realización de campañas divulgativas, promover que en los espacios de diálogo social se impulsen medidas inclusivas y cláusulas antidiscriminatorias e impulsar la adopción por parte de las empresas de códigos de conducta y protocolos de actuación para la igualdad de oportunidades y la no discriminación de las personas LGTBI.

j) Sin perjuicio de la libertad de las partes para determinar el contenido de los convenios colectivos, la negociación colectiva no podrá establecer limitaciones, segregaciones o exclusiones para el acceso al empleo, incluidos los criterios de selección, en la formación para el empleo, en la promoción profesional, en la retribución, en la jornada y otras condiciones de trabajo, así como en la suspensión, el despido u otras causas de extinción del contrato de trabajo, por las causas previstas en esta ley. Los poderes públicos fomentarán el diálogo con los interlocutores sociales con el fin de promover la existencia de código de conducta y buenas prácticas

k) De acuerdo con lo dispuesto en la presente ley y en la legislación laboral, mediante la negociación colectiva se

podran establir mesures d'acció positiva per a prevenir, eliminar i corregir tota forma de discriminació en l'àmbit de l'ocupació i les condicions de treball per raó de les causes previstes en aquesta llei. Com a part de les mesures que, si escau, es puguen acordar en el marc de la negociació col·lectiva, es podran establir conjuntament per les empreses i la representació legal dels treballadors objectius i mecanismes d'informació i avaluació periòdica.

l) La representació legal dels treballadors vetllarà per la promoció del dret a la igualtat de tracte i no discriminació en l'empresa per raó de les causes previstes en aquesta llei i, en particular, en matèria de mesures d'acció positiva i de la consecució dels seus objectius.

Article 18

Dret a la igualtat de tracte i no discriminació en el treball per compte propi

1. No es podran establir limitacions, segregacions o exclusions per les causes previstes en aquesta llei en l'accés a l'exercici i en el desenvolupament d'una activitat per compte propi.

2. El que es disposa en el punt anterior serà igualment d'aplicació als pactes establerts individualment entre el treballador autònom i el client per al qual desenvolupe la seua activitat professional, com també als acords d'interès professional concertats entre les associacions o sindicats que representen els treballadors autònoms econòmicament dependents i les empreses per a les quals executen l'activitat.

3. Els acords d'interès professional al fet que es refereix el punt anterior podran establir mesures d'acció positiva per a prevenir, eliminar i corregir tota forma de discriminació per raó de les causes previstes en aquesta llei en l'àmbit del treball per compte propi.

Article 19

Educació

1. Les administracions educatives garantiran l'absència de qualsevol forma de discriminació per raó de les causes previstes en aquesta llei, i en tot cas, en els criteris i pràctiques sobre admissió i permanència en l'ús i gaudi dels serveis educatius, amb independència de la titularitat dels centres que els imparteixen.

2. Els centres educatius que exclouen de l'ingrés grups o persones individuals per raó d'alguna de les causes establertes en aquesta llei, no es podran acollir a qualsevol forma de finançament públic.

3. D'acord amb el principi de coeducació, s'incorporarà als currículums, als recursos formatius i als itineraris de formació de tot l'alumnat de la Comunitat Valenciana, tant del sistema educatiu obligatori com del no obligatori, el coneixement de les diversitats sexuals i afectives i de la identitat de gènere, i es promouran els recursos didàctics en els mitjans audiovisuals bàsics i, alhora, un fons documental adient sobre la diversitat afectiva sexual, la identitat de gènere i els diversos models de família.

4. L'òrgan competent haurà de vetllar perquè en el contingut dels materials escolars i educatius no es produeixca cap mena de discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere i perquè el llenguatge emprat siga respectuós amb la diversitat sexual i no discriminatori.

podrán establecer medidas de acción positiva para prevenir, eliminar y corregir toda forma de discriminación en el ámbito del empleo y las condiciones de trabajo por razón de las causas previstas en esta ley. Como parte de las medidas que, en su caso, se pudieran acordar en el marco de la negociación colectiva, se podrán establecer conjuntamente por las empresas y la representación legal de los trabajadores objetivos y mecanismos de información y evaluación periódica.

l) La representación legal de los trabajadores velará por la promoción del derecho a la igualdad de trato y no discriminación en la empresa por razón de las causas previstas en esta ley y, en particular, en materia de medidas de acción positiva y de la consecución de sus objetivos.

Artículo 18

Derecho a la igualdad de trato y no discriminación en el trabajo por cuenta propia

1. No se podrán establecer limitaciones, segregaciones o exclusiones por las causas previstas en esta ley en el acceso al ejercicio y en el desarrollo de una actividad por cuenta propia.

2. Lo dispuesto en el punto anterior será igualmente de aplicación a los pactos establecidos individualmente entre el trabajador autónomo y el cliente para el cual desarrolle su actividad profesional, así como a los acuerdos de interés profesional concertados entre las asociaciones o sindicatos que representen a los trabajadores autónomos económicamente dependientes y las empresas para las que ejecuten su actividad.

3. Los acuerdos de interés profesional al hecho que se refiere el punto anterior podrán establecer medidas de acción positiva para prevenir, eliminar y corregir toda forma de discriminación por razón de las causas previstas en esta ley en el ámbito del trabajo por cuenta propia.

Artículo 19

Educación

1. Las administraciones educativas garantizarán la ausencia de cualquier forma de discriminación por razón de las causas previstas en esta ley, y en todo caso, en los criterios y prácticas sobre admisión y permanencia en el uso y goce de los servicios educativos, con independencia de la titularidad de los centros que los imparten.

2. Los centros educativos que excluyan del ingreso en los mismos a grupos o personas individuales por razón de alguna de las causas establecidas en esta ley, no se podrán acoger a cualquier forma de financiación pública.

3. De acuerdo con el principio de coeducación, se incorporará a los currículos, a los recursos formativos y a los itinerarios de formación de todo el alumnado de la Comunitat Valenciana, tanto del sistema educativo obligatorio como del no obligatorio, el conocimiento de las diversidades sexuales y afectivas y de la identidad de género, y se promoverán los recursos didácticos en los medios audiovisuales básicos, promoviendo al mismo tiempo un fondo documental conveniente sobre la diversidad afectiva sexual, la identidad de género y los diversos modelos de familia.

4. El órgano competente deberá velar para que en el contenido de los materiales escolares y educativos no se produzca ningún tipo de discriminación por razón de orientación sexual e identidad de género y porque el lenguaje empleado sea respetuoso con la diversidad sexual y no discriminatorio.

5. El principi de coeducació s'ha d'incorporar, també, dins del projecte educatiu de centre (PEC) i del pla d'acció tutorial (PAT), com també en els plans i en els reglaments de convivència i drets i deures dels centres.

6. El respecte a la diversitat sexual s'ha de fer també efectiu en el sistema educatiu no obligatori, especialment en les llars d'infants i en l'educació de persones adultes, en la formació professional, en la formació de mares i pares, en les activitats esportives escolars i en les de lleure infantil i juvenil, i s'han de mantenir els mateixos criteris pel que fa a recursos i a formació que en el sistema educatiu obligatori.

7. Cal promoure les actuacions que fomenten la consciència i la prevenció de la violència per raó de sexe i de gènere. Seran objecte de fiscalització les pautes d'ignorància, d'aïllament, de rebuig o de violència de les quals puguin ser objecte les persones LGTBI en l'ambient escolar.

8. La inspecció vetllarà pel bon funcionament del sistema educatiu, i garantirà el compliment del que preveu aquest article. Així mateix, el departament competent en aquesta matèria farà un seguiment periòdic sobre la situació de les persones LGTBI a les aules.

9. La Generalitat, mitjançant la conselleria competent en educació, promourà que els centres educatius, les escoles i els instituts siguin un entorn segur i tolerant per tal que l'alumnat i el professorat es pugui manifestar de manera natural com a persona LGTBI i contribuir, així, a la creació de models positius per a la comunitat educativa.

10. Amb l'objectiu de respectar la seua identitat de gènere, els centres educatius comptaran amb un protocol d'actuació específic en el cas de persones transsexuals o transgènere, adaptat a tot el recorregut de l'escolarització, tant obligatòria com no obligatòria.

Article 20

Universitats

1. El principi de coeducació es projectarà dins l'àmbit universitari, i abastarà també els continguts de la docència de graus i de postgraus que hi estan relacionats i ja s'imparteixen.

2. El Consell de la Generalitat, mitjançant el departament competent en universitats, ha de promoure la docència sobre la diversitat sexual i afectiva, tot donant suport al desenvolupament d'assignatures específiques i de matèries transversals que afavoresquen la recerca universitària i el coneixement de les necessitats de les persones.

Article 21

Cultura, temps lliure i esport

En l'àmbit de la cultura, el lleure i l'esport, la Generalitat:

a) Donarà suport a certàmens culturals i esportius que incorporen especialment la temàtica LGTBI a la Comunitat Valenciana.

b) Impulsarà i afavorirà projectes relacionats amb la recuperació de la memòria històrica de les persones LGTBI, mitjançant la creació del memorial democràtic.

c) Impulsarà, promocionarà i fomentarà la producció cultural d'espectacles infantils i juvenils que incorporen registres positius sobre la diversitat afectiva i sexual i sobre la identitat de gènere.

5. El principio de coeducación se ha de incorporar, también, dentro del proyecto educativo de centro (PEC) y del plan de acción tutorial (PAT), así como en los planes y en los reglamentos de convivencia y derechos y deberes de los centros.

6. El respeto a la diversidad sexual se ha de hacer también efectivo en el sistema educativo no obligatorio, especialmente en las guarderías y en la educación de personas adultas, en la formación profesional, en la formación de madres y padres, en las actividades deportivas escolares y en las de ocio infantil y juvenil, y se han de mantener los mismos criterios por lo que respecta a recursos y a formación que en el sistema educativo obligatorio.

7. Hay que promover las actuaciones que fomenten la conciencia y la prevención de la violencia por razón de sexo y de género. Serán objeto de fiscalización las pautas de ignorancia, de aislamiento, de rechazo o de violencia de las que puedan ser objeto las personas LGTBI en el ambiente escolar.

8. La inspección velará por el buen funcionamiento del sistema educativo, garantizando el cumplimiento de lo previsto en este artículo. Asimismo, el departamento competente en esta materia hará un seguimiento periódico sobre la situación de las personas LGTBI en las aulas.

9. La Generalitat, mediante la conselleria competente en educación, promoverá que los centros educativos, escuelas e institutos sean un entorno seguro y tolerante para que el alumnado y el profesorado se pueda manifestar de manera natural como persona LGTBI y contribuir, así, a la creación de modelos positivos para la comunidad educativa.

10. Con el objetivo de respetar su identidad de género, los centros educativos contarán con un protocolo de actuación específico en el caso de personas transexuales o transgénero, adaptado a todo el recorrido de la escolarización, tanto obligatoria como no obligatoria.

Artículo 20

Universidades

1. El principio de coeducación se proyectará dentro del ámbito universitario, alcanzando también los contenidos de la docencia de grados y de postgrados que están relacionados y ya se imparten.

2. El Consell de la Generalitat, mediante el departamento competente en universidades, debe promover la docencia sobre la diversidad sexual y afectiva, apoyando el desarrollo de asignaturas específicas y de materias transversales que favorezcan la búsqueda universitaria y el conocimiento de las necesidades de las personas.

Artículo 21

Cultura, tiempo libre y deporte

En el ámbito de la cultura, el ocio y el deporte, la Generalitat:

a) Apoyará certámenes culturales y deportivos que incorporen especialmente la temática LGTBI en la Comunitat Valenciana.

b) Impulsará y favorecerá proyectos relacionados con la recuperación de la memoria histórica de las personas LGTBI, mediante la creación del memorial democrático.

c) Impulsará, promocionará y fomentará la producción cultural de espectáculos infantiles y juveniles que incorporen registros positivos sobre la diversidad afectiva y sexual i sobre la identidad de género.

d) Promocionarà i afavorirà les iniciatives de les associacions i les empreses d'educació en el lleure infantil i juvenil, com també d'entitats juvenils, que incorporen els principis de reconeixement i respecte de la diversitat sexual i afectiva i sobre la identitat de gènere.

e) Tindrà present, a l'hora d'aplicar criteris de selecció de les publicacions periòdiques que fa arribar a la xarxa de biblioteques, les publicacions i revistes de pensament i divulgació amb contingut LGTBI, i no bloquejarà la cerca en la xarxa de pàgines d'associacions, col·lectius LGTBI i qualsevol altre tipus d'informació associada a orientació sexual o identitat de gènere, associant-los indiscriminadament amb material pornogràfic.

f) Establirà, juntament amb les federacions esportives, normatives que garanteixen la lliure participació en les competicions esportives de les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals, com també el tractament correcte en les instal·lacions esportives.

g) Adoptarà les mesures provisionals prèvies pertinents, a l'igual que els ens locals competents, per a sancionar en matèria d'espectacles i activitats recreatives i evitar que es puguen cometre actes d'homofòbia, lesbofòbia, bifòbia o transfòbia.

h) Promourà, a través del departament competent en la matèria, l'obtenció, per a les entitats que conformen el moviment associatiu juvenil, dels recursos didàctics i fons documentals referents a la diversitat afectiva sexual, la identitat de gènere i els models diversos de famílies existents.

i) Crearà l'Observatori Valencià de l'Esport, que entre altres funcions tindrà les de la lluita contra la violència i la discriminació per raó d'orientació sexual o identitat de gènere, i també la promoció de les bones pràctiques de sensibilització dels clubs esportius, agrupacions i federacions.

Article 22

Mitjans de comunicació social i publicitat

1. Tots els mitjans de comunicació social respectaran el dret a la igualtat de tracte i evitaran tota forma de discriminació en el tractament de la informació, en els seus continguts i la seua programació.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, promouran l'adopció d'acords d'autoregulació dels mitjans de comunicació social que contribueixen al compliment de la legislació en matèria d'igualtat de tracte i no discriminació, inclosos les activitats de venda i publicitat que s'hi desenvolupen. A més:

a) Faran un seguiment del codi deontològic en el conjunt dels mitjans de comunicació i vetllaran pel respecte a la identitat de gènere, l'orientació sexual i les diverses expressions afectives.

b) Establiran recomanacions sobre el tractament i l'ús d'imatges i llenguatge a l'hora de tractar notícies i informacions relacionades amb persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals

c) Vigilaran la informació i el contingut publicitari per tal que siguen respectuosos amb les persones LGTBI.

d) Fomentaran que els mitjans de comunicació incloguen en els continguts la temàtica LGTBI, tot afavorint la visibilitat de referents positius i identificables que mostren la diversitat d'opcions sexuals, de models diversos de família i d'identitats de gènere.

d) Promocionará y favorecerá las iniciativas de las asociaciones y las empresas de educación en el ocio infantil y juvenil, así como de entidades juveniles, que incorporen los principios de reconocimiento y respeto de la diversidad sexual y afectiva y sobre la identidad de género.

e) Tendrá presente, a la hora de aplicar criterios de selección de las publicaciones periódicas que hace llegar en la red de bibliotecas, las publicaciones y revistas de pensamiento y divulgación con contenido LGTBI, y no bloqueará la búsqueda en la red de páginas de asociaciones, colectivos LGTBI y cualquier otro tipo de información asociada a orientación sexual o identidad de género, asociándolos indiscriminadamente con material pornográfico.

f) Establecerá, junto a las federaciones deportivas, normativas que garanticen la libre participación en las competiciones deportivas de las personas lesbianas, gays, bisexuales y transexuales, así como el correcto tratamiento en las instalaciones deportivas.

g) Adoptará las medidas provisionales previas pertinentes, al igual que los entes locales competentes, para sancionar en materia de espectáculos y actividades recreativas y evitar que se puedan cometer actos de homofobia, lesbofobia, bifobia o transfobia.

h) Promoverá, a través del departamento competente en la materia, la obtención, para las entidades que conforman el movimiento asociativo juvenil, de los recursos didácticos y fondos documentales referentes a la diversidad afectiva sexual, la identidad de género y los modelos diversos de familias existentes.

i) Creará el Observatorio Valenciano del Deporte, que entre otras funciones tendrá las de la lucha contra la violencia y la discriminación por razón de orientación sexual o identidad de género, así como la promoción de las buenas prácticas de sensibilización de los clubes deportivos, agrupaciones y federaciones.

Artículo 22

Medios de comunicación social y publicidad

1. Todos los medios de comunicación social respetarán el derecho a la igualdad de trato, evitando toda forma de discriminación en el tratamiento de la información, en sus contenidos y su programación.

2. Las administraciones públicas, en el ámbito de sus competencias, promoverán la adopción de acuerdos de autorregulación de los medios de comunicación social que contribuyan al cumplimiento de la legislación en materia de igualdad de trato y no discriminación, incluyendo las actividades de venta y publicidad que en aquellos se desarrollen. Además:

a) Harán un seguimiento del código deontológico en el conjunto de los medios de comunicación y velarán por el respeto a la identidad de género, la orientación sexual así como las diversas expresiones afectivas.

b) Establecerán recomendaciones sobre el tratamiento y el uso de imágenes y lenguaje a la hora de tratar noticias e informaciones relacionadas con personas lesbianas, gays, bisexuales y transexuales

c) Vigilarán la información y el contenido publicitario para que sean respetuosos con las personas LGTBI.

d) Fomentarán que los medios de comunicación incluyan en sus contenidos la temática LGTBI, favoreciendo la visibilidad de referentes positivos e identificables que muestren la diversidad de opciones sexuales, de modelos diversos de familia y de identidades de género.

Article 23*Salut*

1. El sistema sanitari valencià incorporarà la perspectiva de gènere i també les necessitats específiques de les persones LGTBI per tal de garantir el dret a rebre atenció sanitària i serveis de salut en condicions objectives d'igualtat.

2. Amb aquesta finalitat, la Generalitat incorporarà en les línies d'actuació relatives a la salut, i per tant en el seu sistema sanitari, les actuacions següents:

a) Vetllarà per tal que la política sanitària siga respectuosa amb les persones amb diversitat afectiva i sexual i que no patologitze directament o indirectament les persones lesbianes, gais, bisexuals i, especialment, transsexuals, transgènere i intersexuals.

b) Elaborarà polítiques de salut pública que vetllen pel dret a la salut de les persones LGTBI i adaptarà, si escau, els protocols ja establerts.

c) Establirà estratègies específiques per a afrontar els problemes de salut i de malaltia específics, i enfortirà la vigilància epidemiològica sensible a les diferents situacions de salut i de malaltia de les persones LGTBI.

d) Crearà mecanismes de participació de les persones i associacions LGTBI dins de les polítiques relatives a la salut sexual.

e) Eliminarà els biaixos de gènere a l'hora de determinar polítiques d'investigació, tot garantint especialment l'estudi i el desenvolupament de polítiques sanitàries específiques del col·lectiu LGTBI, especialment de les lesbianes i les persones transsexuals.

f) Promourà entre els col·legis professionals l'establiment de pràctiques sanitàries o teràpies psicològiques que s'han de considerar lícites, respectuoses i en cap cas aversives amb la diversitat sexual i d'identitat de gènere.

g) Reconeixerà el dret d'accés als mètodes preventius que garanteixen pràctiques sexuals més segures i que permeten la detecció eficaç de les infeccions de transmissió sexual i el seu tractament, tant en l'àmbit públic com privat.

h) Reconeixerà el dret a la prevenció, a la detecció eficaç i al tractament integral d'acord amb els avanços en l'àmbit sanitari i al suport comunitari de les persones afectades per les infeccions de transmissió sexual (ITS) i per les diferents patologies que poden afectar les persones LGTBI, com també l'establiment de la necessitat de realitzar activitats periòdiques de promoció de la salut, de prevenció de la malaltia i de sensibilització en relació a les ITS, tant per a homes com per a dones.

i) Incorporarà en el sistema sanitari l'atenció integral a persones transsexuals, transgènere i intersexuals, i definirà els criteris d'accés tant al tractament hormonal com a la intervenció quirúrgica. A més, i d'acord amb la normativa vigent, es tindrà en compte la voluntat de la persona afectada en la presa de decisions sempre i quan la seua vida no estiga en perill o les condicions de salut no puguen veure's perjudicades, d'acord amb la normativa vigent.

j) Adaptarà els protocols ginecològics a la realitat sexual de les dones lesbianes i bisexuals.

k) Garantirà l'accés de les dones lesbianes als tractaments de fertilitat en la sanitat pública.

Article 24*Acció social*

1. La Generalitat impulsarà polítiques estables que tinguen com a objecte la prevenció del suïcidi, l'autolesió, les

Artículo 23*Salud*

1. El sistema sanitario valenciano incorporará la perspectiva de género, así como las necesidades específicas de las personas LGTBI, para garantizar su derecho a recibir atención sanitaria y servicios de salud en condiciones objetivas de igualdad.

2. Con esta finalidad, la Generalitat incorporará en sus líneas de actuación relativas a la salud, y por tanto en su sistema sanitario, las siguientes actuaciones:

a) Velará para que la política sanitaria sea respetuosa con las personas con diversidad afectiva y sexual y que no patologice directamente o indirectamente, las personas lesbianas, gays, bisexuales y, especialmente, transexuales, transgénero e intersexuales.

b) Elaborará políticas de salud pública que velen por el derecho a la salud de las personas LGTBI, adaptando, si procede, los protocolos ya establecidos.

c) Establecerá estrategias específicas para afrontar los problemas de salud y de enfermedad específicos, y fortalecerá la vigilancia epidemiológica sensible a las diferentes situaciones de salud y de enfermedad de las personas LGTBI.

d) Creará mecanismos de participación de las personas y asociaciones LGTBI dentro de las políticas relativas a la salud sexual.

e) Eliminará los sesgos de género a la hora de determinar políticas de investigación, garantizando especialmente el estudio y el desarrollo de políticas sanitarias específicas del colectivo LGTBI, especialmente de las lesbianas y las personas transexuales.

f) Promoverá entre los colegios profesionales el establecimiento de prácticas sanitarias o terapias psicológicas que se han de considerar lícitas, respetuosas y en ningún caso aversivas con la diversidad sexual y de identidad de género.

g) Reconocerá el derecho de acceso a los métodos preventivos que garantizan prácticas sexuales más seguras y que permiten la detección eficaz de las infecciones de transmisión sexual y su tratamiento, tanto en el ámbito público como privado.

h) Reconocerá el derecho a la prevención, a la detección eficaz y al tratamiento integral de acuerdo con los avances en el ámbito sanitario y al apoyo comunitario de las personas afectadas por las infecciones de transmisión sexual (ITS) y por las diferentes patologías que pueden afectar a las personas LGTBI, así como el establecimiento de la necesidad de realizar actividades periódicas de promoción de la salud, de prevención de la enfermedad y de sensibilización en relación a las ITS, tanto para hombres como para mujeres.

i) Incorporará en el sistema sanitario la atención integral a personas transexuales, transgénero e intersexuales, definiendo los criterios de acceso tanto al tratamiento hormonal como a la intervención quirúrgica. Además, y de acuerdo con la normativa vigente, se tendrá en cuenta la voluntad de la persona afectada en la toma de decisiones siempre y cuando su vida no esté en peligro o las condiciones de salud no puedan verse perjudicadas, de acuerdo con la normativa vigente.

j) Adaptará los protocolos ginecológicos a la realidad sexual de las mujeres lesbianas y bisexuales.

k) Garantizará el acceso de las mujeres lesbianas a los tratamientos de fertilidad en la sanidad pública.

Artículo 24*Acción social*

1. La Generalitat impulsará políticas estables que tengan como objeto la prevención del suicidio, la autolesión, las muti-

mutilacions o qualsevol atemptat contra la salut, atenent criteris de l'OMS, i també l'aïllament psicosocial o altres situacions de vulnerabilitat o risc en joves i adolescents lesbianes, gais, transsexuals, transgènere i intersexuals.

2. La Generalitat donarà suport als adolescents i joves lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals que hagen estat expulsats i expulsades de les seues llars o bé hagen marxat voluntàriament per causa de situacions de maltractament i de pressió psicològica.

3. La Generalitat dissenyarà i durà a terme, si cal amb les associacions LGTBI i organismes prevists en els articles 7, 8 i 9 d'aquesta llei, les accions de sensibilització i suport oportunes adreçades específicament a lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals o transgènere de minories ètniques immigrades, com també d'ètnia gitana. Aquestes actuacions s'estendran a la població LGTBI jove i a aquella que viu en nuclis urbans petits i mitjans.

Així mateix, prestarà una especial atenció a les necessitats de les persones LGTBI majors i amb diversitat funcional per tal que puguen desenvolupar la seua sexualitat d'una manera digna. En aquest sentit, es durà a terme una planificació d'assistència en matèria sexuals a aquests col·lectius.

4. Els serveis socials i específicament les residències de persones grans, tant públiques com privades, vetllaran perquè no es produeixen situacions de discriminació derivades de la realitat vivencial de les persones LGTBI, tant a nivell individual com si conviuen en parella, i també fomentaran el respecte a la diversitat afectiva sexual entre les persones usuàries dels serveis socials.

5. En les residències o altres equipaments en què es distingeixen els espais per sexes, es respectaran les persones transsexuals d'acord amb el gènere sentit.

Article 25

Les famílies LGTBI

1. Les famílies LGTBI tindran els mateixos drets que la resta de famílies en tots els àmbits, ja siguin públics o privats.

2. Dins l'àmbit sanitari, s'ha d'establir la garantia que els membres de les unions estables de parella i també de les parelles legalment constituïdes, amb independència de la seua orientació sexual, opció sexual o identitat de gènere, tinguen els mateixos drets que la normativa sectorial sanitària reconega als cònjuges o familiars més propers. En aquest sentit, s'establiran protocols d'actuació específics.

3. Pel que fa al consentiment per substitució, es considerarà familiar més proper la parella amb la qual la persona malalta convisca, amb total independència de la manera com aquesta s'haja constituït.

4. En els tràmits i les gestions relatives a la identificació i disposició del cadàver, enterrament, recepció d'objectes personals de la persona finada o qualsevol altre que siga necessari, podrà prendre part, en les mateixes condicions que les parelles casades, l'altre membre de la parella legalment constituïda.

5. Reglamentàriament l'administració establirà els mecanismes necessaris per tal que la documentació administrativa i els formularis mèdics s'adeqüen a les relacions afectives de les persones LGTBI

6. Es garantirà la igualtat d'accés als ajuts per a l'aplicació de tècniques de reproducció assistida de les parelles de lesbianes en igualtat de condicions que les parelles heterosexuales.

laciones o cualquier atentado contra la salud, atendiendo criterios de la OMS, así como el aislamiento psicosocial u otras situaciones de vulnerabilidad o riesgo en jóvenes y adolescentes lesbianas, gays, transexuales, transgénero e intersexuales.

2. La Generalitat dará apoyo a los adolescentes y jóvenes lesbianas, gays, bisexuales y transexuales que hayan sido expulsados y expulsadas de sus hogares o bien hayan marchado voluntariamente por causa de situaciones de maltrato y de presión psicológica.

3. La Generalitat diseñará y llevará a cabo, si es preciso con las asociaciones LGTBI y organismos previstos en los artículos 7, 8 y 9 de esta ley, las acciones de sensibilización y apoyo oportunas dirigidas específicamente a lesbianas, gays, bisexuales y transexuales o transgénero de minorías étnicas inmigradas, así como de etnia gitana. Estas actuaciones se extenderán a la población LGTBI joven y a aquella que vive en núcleos urbanos pequeños y medios.

Asimismo, prestará una especial atención a las necesidades de las personas LGTBI mayores y con diversidad funcional para que puedan desarrollar su sexualidad de una manera digna. En este sentido, se llevará a cabo una planificación de asistencia en materia sexual a estos colectivos.

4. Los servicios sociales y específicamente las residencias de personas grandes, tanto públicas como privadas, velarán para que no se produzcan situaciones de discriminación derivadas de la realidad vivencial de las personas LGTBI, tanto a nivel individual como si conviven en pareja, y también fomentarán el respeto a la diversidad afectiva sexual entre las personas usuarias de los servicios sociales.

5. En las residencias u otros equipamientos en los que se distinguen los espacios por sexos, se respetarán las personas transexuales de acuerdo con el género sentido.

Artículo 25

Las familias LGTBI

1. Las familias LGTBI tendrán los mismos derechos que el resto de familias en todos los ámbitos, ya sean públicos o privados.

2. Dentro del ámbito sanitario, se ha de establecer la garantía de que los miembros de las uniones estables de pareja así como de las parejas legalmente constituidas, con independencia de su orientación sexual, opción sexual o identidad de género, tengan los mismos derechos que la normativa sectorial sanitaria reconozca a los cónyuges o familiares más próximos. En este sentido, se establecerán protocolos de actuación específicos.

3. Por lo que respecta al consentimiento por sustitución, se considerará familiar más próximo a la pareja con la que la persona enferma conviva, con total independencia de la manera como esta se haya constituido.

4. En los trámites y las gestiones relativas a la identificación y disposición del cadáver, entierro, recepción de objetos personales de la persona finada o cualquier otro que sea necesario, podrá tomar parte, en las mismas condiciones que las parejas casadas, el otro miembro de la pareja legalmente constituida.

5. Reglamentariamente la administración establecerá los mecanismos necesarios para que la documentación administrativa y los formularios médicos se adecuen a las relaciones afectivas de las personas LGTBI

6. Se garantizará la igualdad de acceso a las ayudas para la aplicación de técnicas de reproducción asistida de las parejas de lesbianas en igualdad de condiciones que las parejas heterosexuales.

7. Totes les persones amb independència de la seua orientació sexual han de ser tractades sota els mateixos criteris durant un procés d'adopció que tinga lloc en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Valenciana.

El procés d'estudi i valoració de la idoneïtat ha de ser formador, transparent i informador d'acord amb els nous models de famílies.

TÍTOL III HOMES I DONES TRANSEXUALS

Article 26

Homes i dones transsexuals

1. Dins l'àmbit de les administracions públiques i en l'àmbit educatiu i universitari es determinaran les condicions per tal que les persones transsexuals siguen tractades i anomenades d'acord amb el nom del gènere amb el qual s'identifiquen, encara que no hagen modificat civilment la menció de sexe.

2. Igualment, i reglamentàriament, es determinaran les condicions a través de les quals les persones transsexuals puguen modificar el nom que apareix en els diferents registres administratius.

3. Es garantirà en tot cas el dret a consulta i a informació específica per a persones transsexuals, transgènere i intersexuals en aspectes tals com: formació educativa, accés al mercat de treball, tractaments hormonals i cirurgies, salut sexual i reproductiva, etc.

4. Es promouran mesures directes de foment de la contractació de persones transsexuals en risc d'exclusió a l'empresa ordinària, com també es difondran les oportunitats i les avantatges de la seua contractació.

5. Les persones transsexuals s'han de poder acollir al que s'estableix en aquesta llei sense que siga necessari cap diagnòstic de disfòria de gènere ni cap tractament mèdic.

TÍTOL IV ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA

Article 27

Servei d'atenció integral

1. Es crea el servei d'atenció integral adreçat a les persones LGTBI amb la finalitat de donar respostes adequades, àgils, properes i coordinades a les seues necessitats, en el cas que patescuen, hagen patit o estiguen en risc de patir violència.

2. Als efectes s'habilitarà una línia d'atenció telefònica permanent i un servei de correu electrònic o qualsevol altre mitjà capaç d'atendre tots els casos de consulta, assessorament i denúncia de qualsevol tipus d'agressió en aquest àmbit.

3. Les persones professionals d'aquest servei han de tenir estudis relacionats amb els drets humans, l'estudi del gènere i la diversitat afectiva i sexual i l'atenció personalitzada.

Article 28

Òrgan consultiu permanent

1. Es crea el Consell Autòmic de Lesbianes, Gais, Homes i Dones Bisexuals, Transsexuals i Intergènere amb

7. Todas las personas con independencia de su orientación sexual deben ser tratadas bajo los mismos criterios durante un proceso de adopción que tenga lugar en el ámbito competencial y territorial de la Comunitat Valenciana.

El proceso de estudio y valoración de la idoneidad debe ser formador, transparente e informador de acuerdo con los nuevos modelos de familias.

TÍTULO III HOMBRES Y MUJERES TRANSEXUALES

Artículo 26

Hombres y mujeres transsexuales

1. Dentro del ámbito de las administraciones públicas y en el ámbito educativo y universitario se determinarán las condiciones para que las personas transexuales sean tratadas y llamadas de acuerdo con el nombre del género con el que se identifiquen, aunque no hayan modificado civilmente su mención de sexo.

2. Igualmente, y reglamentariamente, se determinarán las condiciones a través de las cuales las personas transexuales puedan modificar el nombre que aparece en los diferentes registros administrativos.

3. Se garantizará en todo caso el derecho a consulta y a información específica para personas transexuales, transgénero e intersexuales en aspectos tales como: formación educativa, acceso al mercado de trabajo, tratamientos hormonales y cirugías, salud sexual y reproductiva, etc.

4. Se promoverán medidas directas de fomento de la contratación de personas transexuales en riesgo de exclusión a la empresa ordinaria, así como se difundirán las oportunidades y las ventajas de su contratación.

5. Las personas transexuales se han de poder acoger a lo que se establece en esta ley sin que sea necesario ningún diagnóstico de disforia de género ni ningún tratamiento médico.

TÍTULO IV ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA

Artículo 27

Servicio de atención integral

1. Se crea el servicio de atención integral dirigido a las personas LGTBI con la finalidad de dar respuestas adecuadas, ágiles, próximas y coordinadas a sus necesidades, en caso de que sufran, hayan sufrido o estén en riesgo de sufrir violencia.

2. A los efectos se habilitará una línea de atención telefónica permanente y un servicio de correo electrónico o cualquier otro medio capaz de atender todos los casos de consulta, asesoramiento y denuncia de cualquier tipo de agresión en este ámbito.

3. Las personas profesionales de este servicio deben tener estudios relacionados con los derechos humanos, el estudio del género y la diversidad afectiva y sexual y la atención personalizada.

Artículo 28

Órgano consultivo permanente

1. Se crea el Consejo Autómico de Lesbianas, Gays y Hombres y Mujeres Bisexuales, Transexuales e Intergénero

l'objectiu de ser un espai de participació ciutadana en matèria de drets i deures de les persones LGTBI.

Aquest consell comptarà amb representació de les associacions que treballen pels drets de les persones LGTBI, deliberarà i formularà propostes i queixes respecte a les actuacions dels poders públics a la Comunitat Valenciana, deliberarà i formularà propostes en matèria de drets, informarà sobre projectes normatius i no normatius i rebrà informació sobre l'aplicació del que es preveu en aquesta llei.

2. Els informes sobre projectes normatius tindran caràcter preceptiu i no vinculant. Per a la resta de supòsits, els informes són facultatius.

Article 29

Òrgan rector i coordinador de les polítiques LGTBI

1. El Consell de la Generalitat comptarà amb un òrgan rector de les polítiques LGTBI que, regulat reglamentàriament, coordinarà les polítiques en aquesta matèria.

Aquest òrgan:

a) Disposarà d'un pressupost específic i diferenciat, i estarà dotat d'autonomia funcional i de suficients mitjans personals i materials.

b) Coordinarà i col·laborarà amb els diferents departaments de la Generalitat per a l'aplicació de aquesta llei. D'igual manera, col·laborarà amb la Fiscalia i l'autoritat policial.

c) Recollirà, periòdicament, les informacions amb tractament contrari a la diversitat sexual i farà un informe del seu seguiment, que serà lliurat a la Sindicatura de Greuges, a les Corts Valencianes i al Consell Nacional de Lesbianes, Gais i Homes i Dones Bisexuals i Transsexuals.

e) Informarà periòdicament al Consell i al Consell Autònom de Lesbianes, Gais i Homes i Dones Bisexuals, Transsexuals i Intergènere de l'impacte social d'aquesta llei.

Article 30

Observatori dels Drets de les Persones LGTBI

Es crea l'Observatori dels Drets de les Persones LGTBI com un organisme independent que, a través del servei d'atenció integral, de l'òrgan consultiu permanent, de l'òrgan rector i coordinador de les polítiques LGTBI i en contacte amb la Fiscalia i les forces i cossos de seguretat de l'Estat, farà un informe periòdic sobre la situació de les persones LGTBI a la Comunitat Valenciana, les situacions d'eventual discriminació patides i les necessitats per a eradicar-les.

Article 31

Personal i recursos econòmics

1. El personal funcionari es regirà per les normes reguladores de la funció pública aplicables al personal funcionari de l'administració de la Generalitat.

La provisió de llocs de treball del personal funcionari es durà a terme de conformitat amb els procediments de provisió establits en la normativa sobre funció pública aplicable al personal funcionari de l'administració de la Generalitat.

El personal laboral es regirà per les normes reguladores de l'ocupació pública, l'Estatut dels treballadors i la resta de la normativa laboral que li siga aplicable.

con el objetivo de ser un espacio de participación ciudadana en materia de derechos y deberes de las personas LGTBI.

Este consejo contará con representación de las asociaciones que trabajan por los derechos de las personas LGTBI, deliberará y formulará propuestas y quejas con respecto a las actuaciones de los poderes públicos en la Comunitat Valenciana, deliberará y formulará propuestas en materia de derechos, informará sobre proyectos normativos y no normativos y recibirá información sobre la aplicación del que se prevé en esta ley.

2. Los informes sobre proyectos normativos tendrán carácter preceptivo y no vinculante. Para el resto de supuestos, los informes son facultativos.

Artículo 29

Órgano rector y coordinador de las políticas LGTBI

1. El Consell de la Generalitat contarà amb un òrgan rector de las políticas LGTBI que, regulado reglamentariamente, coordinará sus políticas en esta materia.

Este órgano:

a) Dispondrá de un presupuesto específico y diferenciado, y estará dotado de autonomía funcional y de suficientes medios personales y materiales.

b) Coordinará y colaborará con los distintos departamentos de la Generalitat para la aplicación de la presente ley. De igual manera, colaborará con la Fiscalia y la autoridad policial.

c) Recogerá, periódicamente, las informaciones con tratamiento contrario a la diversidad sexual y hará un informe de su seguimiento, que será entregado a la Sindicatura de Greuges, a las Corts Valencianes y al Consejo Nacional de Lesbianas, Gays y Hombres y Mujeres Bisexuales y Transexuales.

e) Informará periódicamente al Consell y al Consejo Autonomico de Lesbianas, Gays y Hombres y Mujeres Bisexuales, Transexuales e Intergénero del impacto social de esta ley.

Artículo 30

Observatorio de los Derechos de las Personas LGTBI

Se crea el Observatorio de los Derechos de las Personas LGTBI como un organismo independiente que, a través del servicio de atención integral, del órgano consultivo permanente, del órgano rector y coordinador de las políticas LGTBI y en contacto con la Fiscalia y las fuerzas y cuerpos de seguridad del Estado, hará un informe periódico sobre la situación de las personas LGTBI en la Comunitat Valenciana, las situaciones de eventual discriminación sufridas y las necesidades para erradicarlas.

Artículo 31

Personal y recursos económicos

1. El personal funcionario se regirá por las normas reguladoras de la función pública aplicables al personal funcionario de la administración de la Generalitat.

La provisión de puestos de trabajo del personal funcionario se llevará a cabo de conformidad con los procedimientos de provisión establecidos en la normativa sobre función pública aplicable al personal funcionario de la administración de la Generalitat.

El personal laboral se regirá por las normas reguladoras del empleo público, el Estatuto de los trabajadores y el resto de la normativa laboral que le sea aplicable.

La selecció del personal laboral es durà a terme mitjançant convocatòria pública, amb subjecció als principis d'igualtat, mèrit i capacitat, com també d'accés a l'ocupació pública de les persones amb discapacitat.

L'òrgan rector i coordinador dels polítiques LGTBI comptarà amb una relació de llocs de treball en la qual constaran, en tot cas, aquells llocs que hagen de ser exercits exclusivament per funcionaris, per consistir en l'exercici de les funcions que impliquen participació directa o indirecta en l'exercici de potestats públiques i la salvaguarda dels interessos generals de la Generalitat Valenciana.

L'òrgan rector i coordinador de les polítiques LGTBI comptarà, per al compliment de les seues finalitats, amb els següents recursos econòmics:

- a) Les assignacions que s'establisquen anualment amb càrrec als pressuposts generals de la Generalitat.
- b) Les subvencions i aportacions que es concedesquen al seu favor.
- c) Els béns i drets que constitueixen el seu patrimoni, com també els productes i rendes d'aquests.
- d) Les contraprestacions derivades dels convenis de col·laboració que suscriba.
- e) Qualsevol altres que legalment puguen ser-hi atribuïts.

L'òrgan rector i coordinador dels polítiques LGTBI elaborarà anualment un avantprojecte de pressupost, que inclourà els estats d'ingressos i despeses, amb l'estructura que determine la Conselleria d'Economia Hisenda, i trametrà aquesta proposta a aquest departament, per a incloure-la en l'avantprojecte de llei de pressuposts de la Generalitat.

TÍTOL V

MECANISMES PER A GARANTIR EL DRET A LA IGUALTAT DE LES PERSONES LGTBI

CAPÍTOL I

Dret d'admissió

Article 31

Dret d'admissió

1. L'exercici del dret d'admissió no pot comportar en cap cas discriminació per raó d'orientació sexual, opció afectiva sexual ni identitat de gènere.

2. Les persones titulars dels establiments públics i privats i les persones organitzadores d'espectacles i activitats recreatives queden obligades a impedir l'accés o bé expulsar del local, entre d'altres:

- a) Persones que falten el respecte de paraula o de fet a altres persones per raó (entre d'altres) d'orientació sexual, d'opció afectiva sexual o d'identitat de gènere.
- b) Les persones que porten robes o símbols que inciten a la violència, al racisme, a la xenofòbia, a l'homofòbia, a la lesbofòbia, a la transfòbia o a qualsevol altre que incite o reflectesca odi a la diferència.

CAPÍTOL II

Dret a l'atenció i a la reparació

Article 32

Dret a una protecció integral, real i efectiva

S'establirà un sistema que garantezca a les persones LGTBI que patesquen o es troben en risc de patir qualsevol

La selección del personal laboral se llevará a cabo mediante convocatoria pública, con sujeción a los principios de igualdad, mérito y capacidad, así como de acceso al empleo público de las personas con discapacidad.

El órgano rector y coordinador de los políticas LGTBI contará con una relación de puestos de trabajo en la que constarán, en todo caso, aquellos lugares que deban ser ejercidos exclusivamente por funcionarios, por consistir en el ejercicio de las funciones que implican participación directa o indirecta en el ejercicio de potestades públicas y la salvaguarda de los intereses generales de la Generalitat Valenciana.

El órgano rector y coordinador de las políticas LGTBI contará, para el cumplimiento de sus finalidades, con los siguientes recursos económicos:

- a) Las asignaciones que se establezcan anualmente con cargo a los presupuestos generales de la Generalitat.
- b) Las subvenciones y aportaciones que se concedan a su favor.
- c) Los bienes y derechos que constituyan su patrimonio, así como los productos y rentas de los mismos.
- d) Las contraprestaciones derivadas de los convenios de colaboración que suscriba.
- e) Cualesquiera otros que legalmente puedan serle atribuidos.

El órgano rector y coordinador de las políticas LGTBI elaborará anualmente un anteproyecto de presupuesto, que incluirá los estados de ingresos y gastos, con la estructura que determine la Conselleria de Economía Hacienda, y remitirá esta propuesta a este departamento, para su inclusión en el anteproyecto de ley de presupuestos de la Generalitat.

TÍTULO V

MECANISMOS PARA GARANTIZAR EL DERECHO A LA IGUALDAD DE LAS PERSONAS LGTBI

CAPÍTULO I

Derecho de admisión

Artículo 31

Derecho de admisión

1. El ejercicio del derecho de admisión no puede conllevar en ningún caso discriminación por razón de orientación sexual, opción afectiva sexual ni identidad de género.

2. Las personas titulares de los establecimientos públicos y privados y las personas organizadoras de espectáculos y actividades recreativas quedan obligadas a impedir el acceso o bien expulsar del local, entre otras, a:

- a) Personas que falten al respeto de palabra o de hecho a otras personas por razón (entre otras) de orientación sexual, de opción afectiva sexual o de identidad de género.
- b) Las personas que lleven ropas o símbolos que inciten a la violencia, al racismo, a la xenofobia, a la homofobia, a la lesbofobia, a la transfobia o a cualquier otro que incite o refleje odio a la diferencia.

CAPÍTULO II

Derecho a la atención y a la reparación

Artículo 32

Derecho a una protección integral, real y efectiva

Se establecerá un sistema que garantice a las personas LGTBI que sufran o se encuentran en riesgo de sufrir cual-

violència el dret a rebre de manera immediata una protecció integral, real i efectiva de les administracions públiques valencianes.

Article 33

Contravenció de la llei dins l'àmbit contractual

Els actes i les clàusules dels negocis jurídics que constitueixen o causen discriminació per raó d'orientació sexual, opció afectiva sexual o identitat de gènere, es consideraran nul·les i podran donar lloc a responsabilitat.

Article 34

Dret a l'atenció i a l'assistència jurídica

S'establiran els mecanismes necessaris per tal de garantir que totes les persones LGBTI tinguen el dret a rebre tota la informació i assistència jurídica especialitzada relacionada amb la discriminació i amb els diferents tipus de violències exercides contra les persones LGBTI .

Article 35

Participació i solidaritat

1. Dins dels eixos de la cooperació i del foment de la pau i els drets humans que realitze la Generalitat a favor del desenvolupament, s'ha d'incloure la lluita pels drets de les persones LGBTI impulsant projectes de cooperació que defensen i reconeguen els drets humans d'aquestes persones.

2. Així mateix, s'han d'impulsar les actuacions següents:

a) Introducció de la diversitat sexual i d'identitat de gènere com una àrea més de treball dins l'àmbit de la immigració.

b) Establiment d'una comunicació estable amb el conjunt de representants de les creences religioses que conviuen a la Comunitat Valenciana per tal que els seus discursos o intervencions públiques siguen d'inclusió de la diversitat sexual i de condemna a tot tipus de discriminació, com també de respecte cap a la legislació vigent en matèria LGBTI.

c) Reconeixement de les persones que han patit persecució ideològica per raó d'opció sexual o identitat de gènere i represàlies sota règims totalitaris.

d) Promoció i impuls de la Comunitat Valenciana com a país obert i respectuós amb la diversitat sexual i afectiva i la identitat de gènere.

CAPÍTOL III

Règim d'infraccions i sancions

Article 36

Concepte d'infracció

1. Són infraccions administratives en l'àmbit dels drets de les persones LGBTI les accions o omissions tipificades per aquesta llei.

2. Les infraccions poden ésser lleus, greus o molt greus segons la naturalesa del deure infringit i l'entitat del dret afectat, d'acord amb el que estableix aquesta llei, com també depenent del grau de publicitat que tinguen les ofenses vessades o pràctiques discriminatòries efectuades.

quier violencia el derecho a recibir de manera inmediata una protección integral, real y efectiva de las administraciones públicas valencianas.

Artículo 33

Contravención de la ley dentro del ámbito contractual

Los actos y las cláusulas de los negocios jurídicos que constituyen o causan discriminación por razón de orientación sexual, opción afectiva sexual o identidad de género, se considerarán nulas y podrán dar lugar a responsabilidad.

Artículo 34

Derecho a la atención y a la asistencia jurídica

Se establecerán los mecanismos necesarios para garantizar que todas las personas LGBTI tengan el derecho a recibir toda la información y asistencia jurídica especializada relacionada con la discriminación y con los diferentes tipos de violencias ejercidas contra las personas LGBTI .

Artículo 35

Participación y solidaridad

1. Dentro de los ejes de la cooperación y del fomento de la paz y derechos humanos que realice la Generalitat a favor del desarrollo, se ha de incluir la lucha por los derechos de las personas LGBTI impulsando proyectos de cooperación que defienden y reconocen los derechos humanos de estas personas.

2. Asimismo, se han de impulsar las siguientes actuaciones:

a) Introducción de la diversidad sexual y de identidad de género como un área más de trabajo dentro del ámbito de la inmigración.

b) Establecimiento de una comunicación estable con el conjunto de representantes de las creencias religiosas que conviven en la Comunitat Valenciana para que sus discursos o intervenciones públicas sean de inclusión de la diversidad sexual y de condena a todo tipo de discriminación, así como de respeto hacia la legislación vigente en materia LGBTI.

c) Reconocimiento de las personas que han sufrido persecución ideológica por razón de opción sexual o identidad de género y represalias bajo regímenes totalitarios.

d) Promoción e impulso de la Comunitat Valenciana como país abierto y respetuoso con la diversidad sexual y afectiva y la identidad de género.

CAPÍTULO III

Régimen de infracciones y sanciones

Artículo 36

Concepto de infracción

1. Son infracciones administrativas en el ámbito de los derechos de las personas LGBTI las acciones u omisiones tipificadas por esta ley.

2. Las infracciones pueden ser leves, graves o muy graves según la naturaleza del deber infringido y la entidad del derecho afectado, de acuerdo con lo que establece esta ley, así como dependiendo del grado de publicidad que tengan las ofensas derramamientos o prácticas discriminatorias efectuadas.

Article 37*Concurrència amb l'ordre jurisdiccional penal*

Si les infraccions poden ésser constitutives de delictes o falta, l'òrgan competent ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal o a l'òrgan judicial que corresponga. En aquest cas, s'ha de suspendre el procediment si hi ha identitat de subjecte, fets i fonament, una vegada l'autoritat judicial haja comunicat que s'ha iniciat el procés penal.

Article 38*Procediment*

El procediment sancionador que els òrgans competents per a iniciar, instruir i resoldre els expedients sancionadors han d'aplicar és el que estableix la normativa del procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de la Generalitat.

Aquest procediment s'ha d'aplicar respectant els principis generals en matèria sancionadora que estableix la llei estatal de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 39*Infraccions*

Les infraccions es tipificaran en lleus, greus o molt greus en proporció a la lesió ocasionada i al nombre de persones afectades.

1. Són infraccions lleus:

a) Expressar, a través d'un dibuix, un text o qualsevol altra forma expressiva, mofa o menyspreu cap a una persona LGTBI per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

b) Emetre missatges subliminals que inciten a l'homofòbia o la transfòbia als mitjans de comunicació, ja siguin públics, privats, nacionals, comarcals o locals.

c) Comportament verbal que denote homofòbia, lesbofòbia o transfòbia no dirigit a persones LGTBI.

2. Infraccions greus:

a) El comportament verbal ofensiu que denote homofòbia, lesbofòbia o transfòbia dirigit a persones LGTBI o els seus familiars per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

b) Els comportaments basats en la ignorància, l'aïllament o el rebuig dirigits a persones LGTBI per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

c) El comportament de rebuig cap a persones LGTBI per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

d) Els comportaments físics agressius cap a objectes o propietats de persones LGTBI o els familiars d'aquestes per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

e) El comportament diferenciat en l'atenció cap a persones homosexuals, bisexuals o transsexuals que no es donaria en el cas de persones heterosexuales.

f) L'obstaculització a l'hora de realitzar qualsevol tràmit o accedir a qualsevol servei dins l'àmbit de l'administració pública o l'àmbit privat dirigit a persones LGTBI per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

g) L'obstaculització dirigida a una persona LGTBI per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere a l'hora de desenvolupar la seua tasca en el seu lloc de treball

Artículo 37*Concurrencia con la orden jurisdiccional penal*

Si las infracciones pueden ser constitutivas de delito o falta, el órgano competente lo debe comunicar al Ministerio Fiscal o al órgano judicial que corresponda. En este caso, se ha de suspender el procedimiento si hay identidad de sujeto, hechos y fundamento, una vez la autoridad judicial haya comunicado que se ha iniciado el proceso penal.

Artículo 38*Procedimiento*

El procedimiento sancionador que los órganos competentes para iniciar, instruir y resolver los expedientes sancionadores deben aplicar es el que establece la normativa del procedimiento sancionador aplicable a los ámbitos de competencia de la Generalitat.

Este procedimiento se ha de aplicar respetando los principios generales en materia sancionadora que establece la ley estatal de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común.

Artículo 39*Infracciones*

Las infracciones se tipificarán en leves, graves o muy graves en proporción a la lesión ocasionada y al número de personas afectadas.

1. Son infracciones leves:

a) Expresar, a través de un dibujo, un texto o cualquier otra forma expresiva, mofa o menosprecio hacia una persona LGTBI por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

b) Emitir mensajes subliminales que incitan a la homofobia o la transfobia en los medios de comunicación, ya sean públicos, privados, nacionales, comarcales o locales.

c) Comportamiento verbal que denote homofobia, lesbofobia o transfobia no dirigido a personas LGTBI.

2. Infracciones graves:

a) El comportamiento verbal ofensivo que denote homofobia, lesbofobia o transfobia dirigido a personas LGTBI o sus familiares por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

b) Los comportamientos basados en la ignorancia, el aislamiento o el rechazo dirigidos a personas LGTBI por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

c) El comportamiento de rechazo hacia personas LGTBI por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

d) Los comportamientos físicos agresivos hacia objetos o propiedades de personas LGTBI o los familiares de estas por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

e) El comportamiento diferenciado en la atención hacia personas homosexuales, bisexuales o transexuales que no se daría en el caso de personas heterosexuales.

f) La obstaculización a la hora de realizar cualquier trámite o acceder a cualquier servicio dentro del ámbito de la administración pública o el ámbito privado dirigido a personas LGTBI por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

g) La obstaculización dirigida a una persona LGTBI por causa de su orientación sexual o su identidad de género a la hora de desarrollar su tarea en su puesto de trabajo

h) L'obstaculització per accedir a llocs de treball o per ascendir-ne dirigida a una persona LGTBI per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

i) Els escrits, publicacions o continguts públics que tinguin connotacions homofòbiques o transfòbiques.

j) Permetre el comportament verbal homofòbic, lesbofòbic o transfòbic per part de les persones propietàries o directives de l'establiment o equipament on es provoqe aquest comportament.

3. Són infraccions molt greus:

a) El comportament físic agressiu cap a persones LGTBI o els familiars d'aquestes per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

b) La privació de drets fonamentals a persones LGTBI per causa de la seua orientació sexual o la seua identitat de gènere.

c) Els continguts homofòbics, lesbofòbics o transfòbics en missatges o discursos públics.

d) L'emissió de missatges que inciten a l'homofòbia o la transfòbia als mitjans de comunicació, ja siguin públics, privats, nacionals, comarcals o locals.

Article 40

Sancions

1. Les infraccions lleus es sancionaran amb una multa per una quantia equivalent a l'import de l'indicador del PRIM, corresponent a un període entre set dies i quatre mesos.

2. Per la comissió d'infraccions greus es pot imposar una de les sancions següents o més d'una:

a) Multa per una quantia equivalent a l'import de l'indicador de PRIM corresponent a un període entre quatre mesos i un dia i un any.

b) Inhabilitació temporal per un període de fins a cinc anys de l'activitat de l'empresa on s'haja comès la infracció.

c) Prohibició de finançament públic per un període màxim de dos anys.

3. Per la comissió d'infraccions molt greus es pot imposar una de les sancions següents o més d'una:

a) Multa per una quantia equivalent a l'import del PRIM corresponent a un període entre un dia i un any i dos anys.

b) Inhabilitació definitiva o temporal per un període superior a cinc anys de l'activitat de l'empresa on s'haja comès la infracció

c) Prohibició de finançament públic per un període superior a dos anys.

4. Per a concretar la sanció que siga procedent imposar i, si escau, per a graduar la quantia de les multes i la durada de les sancions temporals, les autoritats competents mantindran la proporció adequada entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció o les sancions aplicades, considerant especialment els criteris següents:

a) El grau de culpabilitat i la intencionalitat de l'infractor o infractora.

b) Els perjudicis físics, morals i materials causats a persones o béns i la situació de risc creada o mantinguda.

c) La reincidència o la reiteració.

d) La transcendència econòmica i social de la infracció com també el seu grau de publicitat

e) L'incompliment reiterat dels advertiments o les recomanacions previs de la inspecció de serveis socials.

h) La obstaculització por acceder a puestos de trabajo o por ascender dirigida a una persona LGTBI por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

i) Los escritos, publicaciones o contenidos públicos que tengan connotaciones homofóbicas o transfóbicas.

j) Permitir el comportamiento verbal homofóbico, lesbofóbico o transfóbico por parte de las personas propietarias o directivas del establecimiento o equipamiento donde se provoqe este comportamiento.

3. Son infracciones muy graves:

a) El comportamiento físico agresivo hacia personas LGTBI o los familiares de estas por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

b) La privación de derechos fundamentales a personas LGTBI por causa de su orientación sexual o su identidad de género.

c) Los contenidos homofóbicos, lesbofóbicos o transfóbicos en mensajes o discursos públicos.

d) La emisión de mensajes que incitan a la homofobia o la transfobia a los medios de comunicación, ya sean públicos, privados, nacionales, comarcales o locales.

Artículo 40

Sanciones

1. Las infracciones leves se sancionarán con una multa por una cuantía equivalente al importe del indicador del PRIM, correspondiente a un período de entre siete días y cuatro meses.

2. Por la comisión de infracciones graves se puede imponer una de las sanciones siguientes o más de una:

a) Multa por una cuantía equivalente al importe del indicador de PRIM correspondiente a un período de entre cuatro meses y un día y un año.

b) Inhabilitación temporal por un período de hasta cinco años de la actividad de la empresa donde se haya cometido la infracción.

c) Prohibición de financiación pública por un período máximo de dos años.

3. Por la comisión de infracciones muy graves se puede imponer una de las sanciones siguientes o más de una:

a) Multa por una cuantía equivalente al importe del PRIM correspondiente a un período de entre un día y un año y dos años.

b) Inhabilitación definitiva o temporal por un período superior a cinco años de la actividad de la empresa donde se haya cometido la infracción

c) Prohibición de financiación pública por un período superior a dos años.

4. Para concretar la sanción que sea procedente imponer y, en su caso, para graduar la cuantía de las multas y la duración de las sanciones temporales, las autoridades competentes mantendrán la proporción adecuada entre la gravedad del hecho constitutivo de la infracción y la sanción o las sanciones aplicadas, considerando especialmente los siguientes criterios:

a) El grado de culpabilidad y la intencionalidad del infractor o infractora.

b) Los perjuicios físicos, morales y materiales causados a personas o bienes y la situación de riesgo creada o mantenida.

c) La reincidencia o la reiteración.

d) La transcendencia económica y social de la infracción así como su grado de publicitat

e) El incumplimiento reiterado de las advertencias o recomendaciones previas de la inspección de servicios sociales.

f) El caràcter permanent o transitori de la situació de risc creada per la infracció.

g) L'incompliment per iniciativa pròpia de les normes infringides, en qualsevol moment del procediment administratiu sancionador, si encara no s'ha dictat una resolució.

5. L'objectiu de la sanció ha de ser la correcció de les distorsions i dels prejudicis causats.

Article 41

Competència

La competència per a imposar les sancions que estableix aquesta llei correspon al secretari o la secretària general del departament competent en matèria de serveis socials.

CAPÍTOL IV Garanties

Article 42

Garantia estadística

1. L'obtenció de dades estadístiques oficials per a elaborar polítiques públiques antidiscriminatòries dins l'àmbit LGTBI es duran a terme en el marc de la legislació valenciana en matèria estadística, especialment pel que fa a la regulació del secret estadístic en els termes establerts per la Llei 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la resta de normativa que hi siga d'aplicació.

2. Amb aquesta finalitat s'elaboraran periòdicament estadístiques relatives a:

- a) Agressions contra les persones LGTBI.
- b) Denúncies presentades en virtut d'aquesta llei, i denúncies penals presentades per delictes en l'àmbit de la discriminació o la violència contra les persones LGTBI.
- c) Resolucions administratives emeses, i el sentit de les mateixes.
- d) Sentències judicials que recaiguen en relació amb agressions contra persones LGTBI.
- e) Resolucions administratives positives i negatives d'idoneïtat per a l'adopció, distingint entre parelles legalment constituïdes de diferent sexe i de persones LGTBI.

f) Sentències judicials que resolen la impugnació contra les resolucions administratives d'idoneïtat.

DISPOSICIÓ FINAL ÚNICA

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, i aquells preceptes el compliment dels quals exigeix la realització de despesa amb càrrec als pressupostos de la Generalitat produiran efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor d'aquesta llei.

f) El caràcter permanente o transitori de la situació de riesgo creada por la infracción.

g) El incumplimiento por iniciativa propia de las normas infringidas, en cualquier momento del procedimiento administrativo sancionador, si aún no se ha dictado una resolución.

5. El objetivo de la sanción debe ser la corrección de las distorsiones y de los prejuicios causados.

Artículo 41

Competencia

La competencia para imponer las sanciones que establece esta ley corresponde al secretario o secretaria general del departamento competente en materia de servicios sociales.

CAPÍTULO IV Garantías

Artículo 42

Garantía estadística

1. La obtención de datos estadísticos oficiales para elaborar políticas públicas antidiscriminatorias dentro del ámbito LGTBI se llevarán a cabo en el marco de la legislación valenciana en materia estadística, especialmente por lo que respecta a la regulación del secreto estadístico en los términos establecidos por la Ley 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de datos de carácter personal, y el resto de normativa que le sea de aplicación.

2. Con esta finalidad se elaboraran periódicamente estadísticas relativas a:

- a) Agresiones contra las personas LGTBI.
- b) Denuncias presentadas en virtud de esta ley, y denuncias penales presentadas por delitos en el ámbito de la discriminación o la violencia contra las personas LGTBI.
- c) Resoluciones administrativas emitidas, y el sentido de las mismas.
- d) Sentencias judiciales que recaigan en relación con agresiones contra personas LGTBI.
- e) Resoluciones administrativas positivas y negativas de idoneidad para la adopción, distinguiendo entre parejas legalmente constituidas de diferente sexo y de personas LGTBI.

f) Sentencias judiciales que resuelven la impugnación contra las resoluciones administrativas de idoneidad.

DISPOSICIÓN FINAL ÚNICA

Esta ley entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, y aquellos preceptos cuyo cumplimiento exija la realización de gasto con cargo a los presupuestos de la Generalitat producirán efectos a partir de la entrada en vigor de la ley de presupuestos correspondiente al ejercicio presupuestario inmediatamente posterior a la entrada en vigor de esta ley.